Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 31 (6. 520) ◉ 1988 йил 8 февраль, душанба ◉ Баҳоси 3 тийин

Янгиланиш йўлидан

XIX

Шонли сана шарафига

◉ Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси шарафига шаҳримиз ишчилари янгидан янги ташаббуслар билан чиқишяпти. Айниқса, бу борада Тошкентдаги чарм-галантерея ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи томонидан амалга оширилаётган тадбирлар ибратлидир.

— Яқинда корхонада бу санага тайёргарликнинг бориши ҳақида умумколлектив йиғилиши ўтказилди, — дейди бирлашма касаба союз комитетининг раиси К. Солиҳов. — Унда кўпчилик ишчилар шахсий мажбурият олиш ташаббуси билан чиқдилар.

Ташаббускорлар орасида корхонанинг 4 ва 6-цехи ишчилари Муқаддам Раҳмонова ва Машкура Эргашевалар ҳам бор.

— Мен конференция очиладиган кунгача ўз зиммамга иш вақтидан унумли фойдаланиш ва илғор тажрибаларни ишлаб чиқаришга жорий этиш туфайли 12-беш йилликнинг 3 йиллик план-топшириғини бажариш мажбуриятини олдим, — дейди М. Раҳмонова бизга.

Машкура Эргашева ҳам бу сана нишонланадиган кунгача ўн иккинчи беш йилликнинг 3 йиллик планини бажариш, топшириққа қўшимча 2300 сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, меҳнат унумдорлигини 5 процентга ошириш, сифатни ошириш ҳисобига барча ишлаб чиқарилган маҳсулотларни биринчи тақдимдаёқ аъло баҳога топшириш мажбуриятини олиб ишлаяпти.

Корхонада пешқадамлар томонидан бошланган янги ташаббус издошларининг сони кун сайин ортиб бормоқда.

Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан

Унумдорликни ошириб

◉ Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмасида ўзаро меҳнат беллашуви маҳсулот сифатини яхшилашга ёрдам бермоқда.

Тикувчилардан М. Мираҳмедова, Р. Шерпўлатова, Р. Кустовалар январь ойи бўйича мусобақа пешқадамлари деб топилдилар. Улар маҳсулотларни биринчи тақдимдаёқ топширмоқдалар.

Мусобақанинг бундай усули ҳар бир ходимнинг масъулиятини оширишда қулай омил бўлмоқда. Чунки операцияда бракка йўл қўйилса, бутун потокда иш жараёни бузилади.

Корхонада Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини муносиб кутиб олиш учун мусобақа кенг авж олиб кетди. Илғорлардан бир группаси ўн иккинчи беш йилликнинг уч йиллик топшириқларини бажаришга аҳд қилган.

Мусобақани авж олдириб

◉ Ўрта Осиё темир йўлининг Тошкент бўлимига қарашли тепловоз депоси коллективи Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришган ҳолда кутиб олиш учун ўзаро социалистик мусобақани кун сайин қизитиб боряпти.

Бир беш йилликда икки беш йиллик планларини муваффақиятли адо этиш ташаббуси билан чиққан тажрибали машинистлар В. Павлов, Н. Ромс, С. Исаков, Т. Османовлар «ЗТЭ ЮМ», ЗТЭЮВ» маркали оғир юкли тепловоз пультларини моҳирлик билан бошқаришда коллектив ўртасида намуна бўлишмоқда.

Корхонада тежамкорликка ҳам катта эътибор берилмоқда. Ҳар ойда 1—1,5 тоннадан дизель ёқилғиси тежаляпти. Ана шу тежалган ёқилғи ҳисобига 130—140 километр масофани босиб ўтиш мумкин.

— Йил давомида коллективимиз 600 тонна ёқилғи, 300 минг киловатт-соат электр энергиясини тежашга қарор қилди, — деди депо партия ташкилотининг секретари Э. П. Погребиян.

У. МУҲАМЕДОВ.

ЗАМОНДОШИМИЗ

НОИЛА

Кечаси билан қор ёғиб чиқди. Эрталаб дов-дарахтлар, ер, қуйинг-чи кўз етгунча ҳаммаёқ оппоқ бўлиб товланарди. Аёлим бир қараб олди-да:

— Роса ёғибди-да. Пальтоси борларга маза бўлибди, — деб қўйди.

Шундан кейин денг магазинга йўл олдик. Сотувчи қиз ҳам ширинсухангина экан, дарҳол ишга киришиб кетди.

— Мана бу пальтони кўринг. Тикилиши жуда бежирим, фасонини айтмайсизми? Ўзимизнинг «Қизил тонг»да тикилган.

Ҳафсаламиз пир бўлди.

— Аввал кийиб кўринг, — қистади сотувчи.

Тўғри айтган экан: пальто қуйиб қўйгандек мос келди. Яширишнинг ҳожати йўқ, яқин-яқингача «Қизил тонг» бирлашмаси белгиси қўйилган уст-бошларга унчалик талаб йўқ эди. Ҳозир эса бири-биридан кўркам, бежирим пальтоларни кўриб кўзингиз қувнайди. Уларнинг бу даражада харидоргир бўлишида бирлашманинг 5-цехида меҳнат қилаётган Ноила Қаюмова ва унинг ҳамкасбларининг ҳам муносиб улуши бор.

Одатда ўнинчи синф — орзулар даври, ҳаёт йўлини танлаш даври ҳисобланади. Ўн етти ёшлилар гоҳ денгизчи, гоҳ учувчи, гоҳ инженер бўлишади. Хаёлларининг эса поёни бўлмайди. Ёзувчи Саид Аҳмад айтгандай «Ўн еттига кирмабсиз, дунёга келмабсиз».

Ноила эса бу вақтда қатъий орзусига эга эди. У ҳеч иккиланмай шаҳардаги 9-ўрта ҳунар-техника билим юртига ҳужжат топширди: тикувчилик касбини пухта эгаллашга қарор қилди. Мана, етти йилдирки, у «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида фидокорона меҳнат қиляпти.

Биз Ноила Қаюмова ҳақида баландпарвоз сўзлар айтмай қўя қолайликда, яхшиси ҳамкасбларининг дил сўзларини тинглайлик:

Сония Кутуева, катта мастер:

— Ноилани бутун цехимиз коллективи ҳурмат қилади. Дугоналаридан билганларини аямайди. Қиладиган иши аслида пальтоларнинг астарини тикиш.

Мавлуда Расулова, ишчи:

— Ноила билан билим юртида бирга ўқидик, бир кунда «Қизил тонг»га ишга келдик. Ҳалол меҳнат кишига ҳамма нарса — обрў-эътибор, ҳурмат, муҳаббат келтиришини дугонам мисолида кўрсак бўлади. Ноила ҳозир комсомол-ёшлар бригадасининг 1-звеноси бошлиғи, 10 тикувчининг етакчиси.

Ноиланинг портретига яна қандай чизгилар қўшиш мумкин? Унинг оиласи ҳақида ёзиш ортиқча. Меҳнатда барчага ўрнак бўлган аёл оилада ҳам ажойиб бека бўлишига шубҳа йўқ.

Т. УБАЙДУЛЛАЕВ.

СУРАТДА: Ноила Қаюмова.

Т. Каримов фотоси.

Тошкент шаҳар Советининг бўлажак сессиясига

КПСС XXVII съезди 2000 йилгача ҳар бир совет оиласини алоҳида квартира ёки хусусий уй билан таъминлашни биринчи навбатдаги вазифалардан деб белгилади.

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг VII сессияси «Ўзбекистон ССРнинг 2000 йилгача мўлжалланган комплекс уй-жой программасини амалга ошириш юзасидан республика халқ депутатлари Советларининг, министрликлари ва идораларнинг вазифалари тўғрисида»ги масалани муҳокама этиб, мазкур масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди. Ана шу қарорда олдинда турган социал вазифани ҳал этишнинг асосий йўналишлари белгилаб берилган. Ўзбекистон ССР Олий Советининг топшириғига биноан халқ депутатларининг Советлари ўз территорияларида жойлашган ҳар бир ташкилот бўйича тадбирларни тайёрлашлари, уларда белгиланган муддатларда (1990 й., 1995 й., 2000 й.) ҳар бир оиланинг таъминланганлиги даражасидан келиб чиқиб, квартира олиш навбати кўрсатилган бўлиши лозим.

Шаҳарда шундай ишлар олиб борилияпти, аксарият меҳнат коллективларида бу ишлар тугалланди.

Шу йил 26 февралда ўтадиган йигирманчи чақириқ Тошкент шаҳар Советининг IV сессияси кун тартибига «Тошкент шаҳрининг 2000-йилгача мўлжалланган комплекс уй-жой программасини амалга ошириш юзасидан халқ депутатлари Советларининг вазифалари тўғрисида»ги масала киритиляпти.

Сессия муҳокамасига киритилаётган бу масала муҳим ижтимоий аҳамиятга эга бўлиб, ундан кўпгина шаҳарликлар манфаатдордирлар. Шу муносабат билан ижроия комитети мазкур масалани сессия муҳокамасига киритишдан олдин, ҳар сафаргидек, шаҳар аҳолиси билан маслаҳатлашиб олишга қарор қилди ва барча тошкентликлар уй-жой муаммосини жадал ҳал этиш юзасидан ўз мулоҳазаларини, ўз нуқтаи-назарларини баён этадилар, деб умид қилади.

«Тошкент шаҳрининг 2000 йилгача мўлжалланган комплекс уй-жой программасини амалга ошириш юзасидан шаҳар халқ депутатлари Советларининг вазифалари тўғрисида» халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг

ТЕЗИСЛАРИ

Бўлажак сессияларга докладларнинг тезисларини эълон қилиш тажрибаси шу нарсани кўрсатадики, меҳнаткашларни белгиланаётган тадбирларгина эмас, муҳокама этилаётган масалаларнинг бугунги аҳволи, вужудга келган вазият ҳам қизиқтирар экан. Ижроия комитети газетхонларнинг истакларини инобатга олиб, уларнинг эътиборига, табиий офат — зилзила содир бўлиб, амалда янги Тошкент қурилиши бошланган 1966 йил, шаҳарда оммавий уй-жой қурилишининг бурилиш нуқтаси бўлганлигини маълум қилади.

1966 йил бошланишига келиб, шаҳар бутун уй-жой фондининг умумий майдони 9,7 миллион квадрат метрни, аҳолиси эса 1,2 миллион кишидан кўпроқни ташкил этар эди. Уй-жой фондининг 47 проценти гражданларнинг шахсий мулки ҳисобланарди. Уй-жой фондининг талайгина қисми энг оддий санитария талабларига ҳам жавоб бермасди, зилзилабардошлик талаблари ҳақида айтиб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Пахса деворли, сомон сувоқли иморатлар шулар жумласидандир. 1966 йил 26 апрелида содир бўлган зилзила натижасида айнан шу уйлар вайрон бўлди.

Қардош иттифоқдош республикалар, Москва ва Ленинград шаҳарларининг, ҳарбий қурувчиларнинг ёрдами билан 1966—1970 йиллар мобайнида 5,5 миллион квадрат метр шинам уйлар фойдаланишга топширилди, уларнинг коммунал хизматлар билан таъминланганлиги икки баравар ўсди. Аммо шу даврда Тошкент аҳолисининг сони ҳам 14,6 процентга кўпайди. 1965 йилнинг охирларида аҳоли жон бошига 8,1 квадрат метр майдон тўғри келган бўлса, 1970 йилнинг охирларига келиб бу кўрсаткич 8,4 квадрат метрни ташкил этди.

Сўнгги 15 йил қурилиш тажрибаси белгиланаётган программани амалга ошириш мумкин эканлигини кўрсатади. Бунинг учун 1971—1985 йилларда жами 12 миллион квадрат метр уй-жой ёки 203 минг квартира, яна бошқача қилиб айтганда, иккинчи Тошкент қурилганлигини айтишнинг ўзи кифоя. Ана шу йиллар давомида шаҳар аҳолиси бир ярим баравардан зиёд кўпайди. Аҳоли сони ҳар йили 2,8 процентдан кўпайиб борди. Ўн иккинчи беш йилликнинг бошланишида жами уй-жой фонди майдони 26,6 миллион квадрат метрни ташкил этарди. Шундан 17,8 миллион квадрат метри давлатга, 1,8 миллион квадрат метри кооперативларга, 7 миллион квадрат метри хусусий мулк сифатида гражданларга қарар эди. Аҳоли жон бошига 12,8 квадрат метр майдон тўғри келарди. Демак, бу кўрсаткич аҳоли сонининг ўсишидан ўзиб 52 процентга кўпайган. Бу ижобий омил ҳисобланади.

Шу билан бирга, тан олиш лозим, ҳар йили ажратилаётган капитал маблағлар тўла ўзлаштирилганида, уй-жойларни фойдаланишга топшириш ва турар жой массивларини комплекс қуриш планлари таъминланганида, уй-жой муаммосини ҳал этишга министрликлар ва идоралар, шаҳар корхоналари ва ташкилотлари қўшилганида бу кўрсаткич бундан ҳам юқори бўлиши мумкин эди. Афсуски, беш йиллик планларидан ҳам, Тошкент шаҳрининг ва унинг чекка зоналарини ривожлантириш бош планларининг асосий йўналишларидан ҳам қолоқликка йўл қўйилди.

(Давоми 2-бетда).

Ёш юристлар клуби

Тошкентдаги 205-мактабда ҳуқуқ лекторийси ишлай бошлади. Уни ташкил этишда 7-синф ўқувчилари Н. Прокошева ва В. Кан ташаббус кўрсатдилар. Қизлар ўз тенгдошлари билан биргаликда ўсмирларнинг ҳуқуқлари ва бурчлари ҳақида суҳбатлар уюштирадилар, бу суҳбатларни олиб бориш учун тажрибали юристларни таклиф этадилар.

Ҳар иккала қиз Тошкент пионерлар саройи ҳузурида иш олиб бораётган «Ёш юрист» шаҳар клуби активларидир. Клубга аъзо бўлган ташаббускорлар Тошкент мактабларида ҳуқуқий билимларни кенг тарғиб қилмоқдалар.

(ЎзТАГ).

Жангчи-интернационалистлар билан учрашув

«Интурист» маданият-ахборот марказида Афғонистонда ҳарбий бурчини ўтаб запасга бўшатилган ёш жангчилар билан учрашув бўлиб ўтди. Учрашувни шаҳар партия комитетининг секретари А. Е. Лаврушко очди. Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин йиғилганлар ҳузурида нутқ сўзлади.

Уруш ва меҳнат ветеранлари Тошкент Советининг иши тўғрисида мазкур Совет раиси, истеъфодаги генерал-лейтанант С. С. Охунжонов ҳикоя қилиб берди.

Б. Ф. Сатин, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Ш. Р. Мирсаидов, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети бошқармаларининг бошлиқлари запасдаги жангчиларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

Учрашувда Ўзбекистон ҳарбий комиссариати сиёсий бўлимининг бошлиғи А. Я. Рубеко, шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари И. Қ. Муртазоев, Куйбишев район партия комитетининг биринчи секретари Н. И. Емельянов ҳозир бўлдилар.

Афғонистондаги Апрель революцияси ғалабаларини ҳимоя қилиш — интернационал бурчни бажариш собиқ жангчиларнинг таржимаи ҳолига жанговар сатрлар билан битилган. Ана шу сатрлар битилаётган пайтда ҳалок бўлганлар хотираси бир минут сукут сақлаб ёд этилди. Маданият-ахборот марказида йиғилганлар уларнинг ёшлар ўртасида ҳарбий-ватанпарварлик ишларини олиб бориш борасидаги ташаббус ва интилишларига нималар тўсиқ бўлаётгани ҳақида гапирдилар.

Б. Ф. Сатин ўз нутқида шаҳар саноати, капитал қурилиши, соғлиқни сақлашдаги аҳволни таҳлил қилди, диққат-эътиборни гиёҳвандлик, жиноятчиликка қарши кураш масалаларига, тарбияси оғир ўсмирлар, норасмий бирлашмалар (уларнинг аксариятини зарарсиз деб бўлмайди) муаммоларига қаратди. Бу тасодифий эмас. Уларнинг ҳаммаси бевосита ёки билвосита жангчи-интернационалистлар шаҳар ва район советларининг ишига алоқадордир.

Мисол учун қурилишни олиб кўрайлик. Афғонистонда ўз интернационал бурчини ўтаб қайтган кўпгина собиқ жангчи уй-жой шароити яхшиланишига муҳтож, ўсмирлар клублари, спорт иншоотлари учун хоналар керак. Бугунги кунда шаҳар партия ва совет органлари қурилиш масалаларига биринчи даражали аҳамият бермоқдалар. Бунинг ижобий самаралари яққол кўриниб турибди. Шундай бўлса ҳам уй-жой тақчиллиги кескинлигича қолмоқда.

Шу билан бирга, деб таъкидланди учрашувда, мавжуд ўсмирлар клублари, хоналари, умумтаълим мактабларининг спорт залларидан фойдаланиш мумкин ва улардан фойдаланиш лозим.

Жангчи-интернационалистларнинг шаҳар совети фаолият кўрсатаётганига атиги бир йил бўлди. Мазкур совет ва район советларининг аъзолари дуч келаётган муаммолар оз эмас. Сабаби ҳали тажриба етишмаяпти. Аммо ҳарбий-ватанпарварлик ишидаги ўзгаришлар яққол кўзга кўриниб қолди. Ҳозир уларнинг қўл остида еттита ўсмирлар клублари бўлиб, уларда юзлаб ўсмир шуғулланмоқда. Собиқ жангчилар мамлакатнинг 32 шаҳридаги советлар билан ёзишмалар олиб боришяпти. Тошкент шаҳрининг айрим район ижроия комитетлари билан алоқалар йўлга қўйилган. Жангчи-интернационалистларнинг режалари яхши таассурот қолдиради.

Қисқа қилиб айтганда, маданият-ахборот марказидаги учрашув айни муддао бўлди. Бугунги кунда совет жангчилари олдида турган кўпгина муаммолар яқин орада ўз ечимини топишига шак-шубҳа йўқ.

А. ОСИПОВ.

Авиасозларнинг ташаббуси

В. И. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг 8 та цехи коллективлари шанбалик уюштириш ва шу куни ишлаб топилган маблағни Совет Тинчлик фондига ўтказиш ташаббуси билан чиқдилар.

Уларнинг бу ташаббусини авиация бирлашмасининг бутун коллективи якдиллик билан қўллаб-қувватлади. Партия, касаба союз ва комсомол комитетлари уни қизғин маъқуллаб, 13 февраль куни шанбалик ўтказиш тўғрисида биргаликда қарор қабул қилдилар.

Бирлашмада шанбаликка тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича штаб ташкил этилди. Корхона цехлари ва бўлимларида «Чкаловликлар! Ҳаммамиз якдиллик билан 13 февраль куни шанбаликка чиқамиз ва ишлаб топилган маблағни Тинчлик фондига ўтказамиз» деган шиорлар пайдо бўлди.

Пешқадам бригада

◉ «Главташкентстрой»нинг 1-уйсозлик комбинатига қарашли 2-қурилиш бошқармасининг Николай Ванин бошчилик қилаётган бригада коллективи ўзаро социалистик мусобақада бир неча йиллардан бери пешқадамлик қилиб келаётир.

Шу кунларда бу коллектив шаҳримизнинг Қизил Шарқ массивида бир йўла иккита кўп қаватли бинони бунёд этиш ишида актив иштирок этмоқда. Графикдан икки ҳафта ўзиб ишлаётган бунёдкорлар ҳар иккала объектда умумий қурилиш ишларини ниҳоясига етказишди.

Коллективнинг «Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб оламиз» шиори асосида меҳнат қилаётган пешқадамлари эса ўз зиммаларига юклатилган кунлик план-топшириқни 15—20 процент ортиғи билан адо этмоқдалар.

М. ФЕЛЬДМАН.

8 февралдан 14 февралгача

Об-ҳаво ва саломатлик

Н. А. Семашко номидаги курортология ва физиотерапия илмий-тадқиқот институтининг директори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор Н. М. Мажидов таҳрири остида.

Ўзбекистон ССР Гидрометеорология марказининг маълумотларига кўра, шу ҳафтанинг кўпгина кунларида ёғингарчилик бўлмаслиги ва фақат ҳафтанинг охирига бориб ёмғир ёғиши кутилади. Шарқдан секундига 5—10 метр тезликда шамол эсади.

Ҳафтанинг бошларида нисбатан салқин ҳаво сақланиб туради. Кечаси ва эрталаб айрим жойларга туман тушади. Кечаси 6—11 даража совуқ, кундузи 0 даража атрофида. Шундан кейин бутун Ўзбекистон территорияси бўйлаб ҳаво исий бошлайди. Ҳафтанинг охирига бориб ҳарорат кўтарилади. Кечаси 2—7, кундузи 7—12 даража иссиқ.

Н. А. Семашко номидаги курортология ва физиотерапия илмий-тадқиқот институти медицина метеорологик маълумотлари ва метеорологик профилактика маркази мутахассисларининг фикрига қараганда, ҳафтанинг бошларида сақланиб турадиган салқин ҳаво беморларга бардамлаштирувчи таъсир кўрсатади. Бундай пайтда врачлар юрак ва томир ҳамда мия шамоллаши хасталикларига чалинган беморларга етарли эътибор беришлари лозим. Шу нарсани ҳисобга олиш лозимки, асаб системаси, ўпка, ва томир хасталикларига чалинган беморларда оғриқ кучайиши мумкин.

Об-ҳаво пасайганда ўзини ноқулай сезадиган барча беморларга, аввалги ҳафталардагидек врач назоратида бўлишлари ҳамда чиниқиш омилларини бажаришлари тавсия этилади.

СЎНГГИ СОАТДА

◉ Мозори Шариф шаҳрида мамлакат тарихида биринчи пахтакорларнинг умуммиллий жирғаси (кенгаши) бўлиб ўтди. Унда Афғонистон Республикасининг президенти Нажибулла сўзга чиқди. Қон тўкилишига, қон-қардошларнинг бир-бирини ўлдиришига, йўқчилик ва қашшоқликдан қутулишнинг ягона йўли миллий ярашув сиёсати, деди у.

◉ Парламентдаги жиддий ихтилофдан сўнг Япония ҳукумати Америка ядро қуролларининг мамлакатга яширинча олиб кирилиши тўғрисидаги масалани Вашингтон билан муҳокама қилиш юзасидан консультациялар ўтказишга ҳақли эканлигини тан олишга мажбур бўлди. Бу ерда тарқатилган бош министр Нобора Такаситаннинг баёнотида ана шу ҳақда гапирилади.

◉ Деҳлида ҳар икки йилда бир марта ўтказиладиган VIII Жаҳон китоб ярмаркаси очилди. Унда 600 дан зиёд китоб савдоси билан шуғулланувчи фирмалар ва нашриётлар иштирок этмоқда. Бир неча стендни совет полиграфияси намуналари эгаллаган.

◉ Шанба куни Америкада «Трайдент-1» қитъалараро баллистик ракетасининг синови муваффақиятсиз тугади. Сув ости кемасидан учирилганидан сўнг (кема шу пайтда сув остида бўлган) ракетанинг борт системалари ишида жиддий носозликлар аниқланган. Атлантика океани акваторияси бўйлаб Флорида штати райони устида 18 секунд учганидан сўнг «Трайдент-1»да ўз-ўзини йўқотиш системаси ишга тушган.

◉ Ирландиянинг сўл сиёсий партиялари, касаба союзлари қалбаки айблов туфайли Британия қамоқхоналарида азоб чекаётган Бирмингем «олтилиги» дарҳол озод қилинишини талаб қилмоқдалар. Ирландиянинг пойтахтида бўлиб ўтган кўпминг кишилик намойиш Ирландия демократик жамоатчилигининг ана шунга эришишга қатъий аҳд қилганлигидан далолат беради.

◉ Уругвайнинг Колониа шаҳрида Аргентина, Бразилия ва Уругвай президентлари — Рауль Альфонсин, Жозе Сарней ва Хулио Мариа Сангинетти ўртасида кенгаш бўлиб ўтди. Улар беш соат давом этган учрашув чоғида уч мамлакат ўртасидаги алоқаларнинг аҳволи ва уларни ривожлантириш истиқболлари, регионадаги иқтисодий ва сиёсий интеграция жараёнларининг муаммоларини муҳокама қилдилар.

«ТОШКЕНТ ШАҲРИНИНГ 2000 ЙИЛГАЧА МЎЛЖАЛЛАНГАН КОМПЛЕКС УЙ-ЖОЙ ПРОГРАММАСИНИ АМАЛГА ОШИРИШ ЮЗАСИДАН ШАҲАР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ СОВЕТЛАРИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ ТЎҒРИСИДА» ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ тезислари

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Ўтган йилларда «эски» шаҳар қисми реконструкциясини таъминлаш ва ўша ерда тугал турар жой комплексларини вужудга келтириш ўрнига, аҳолига энг оддий қулайликлар ҳам яратилмаган шаҳар чеккаларида қурилишлар олиб борилишига зўр берилди.

Буларнинг ҳаммаси гражданларнинг ҳаққоний эътирозлари ва шикоятларига сабаб бўлди. Зеро, уй-жой қурилишининг юксак суръатларига қарамай аҳолининг жон бошига уй-жой билан таъминланганлиги нормадагидан ва мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидаги мавжуд кўрсаткичлардан талайгина орқада эди. Тошкент аслида ана шу кўрсаткич бўйича энг сўнгги ўринлардан бирида қолди.

Вужудга келган аҳволни ўнглаш учун ўн иккинчи беш йилликдаёқ уй-жойларни фойдаланишга топширишни ўн биринчи беш йилликка нисбатан бир ярим баравар кўпайтириш, 2000-йилгача даврда комплекс уй-жой қурилиши ҳажмларини ошириб бориш учун замин вужудга келтириш кўзда тутилган.

Мазкур марра КПСС XXVII съездининг ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки уй билан таъминлаш тўғрисидаги кўрсатмаларининг бажарилишини таъминлаш учун белгиланган муддат 2000-йилгача комплекс уй-жой программасини ишлаб чиқишда таянч нуқтаси бўлди.

Қўйилган вазифани ҳал этишда аҳоли сонининг ўсиб бориш суръатларини ҳисобга олиш муҳим омил ҳисобланади. Бу Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленумидан келиб чиқиб, оилани планлаштиришга алоҳида талаблар қўяди. Илгари биз бунга ҳеч қандай эътибор бермас эдик ва бу масала билан амалда шуғулланмасдик.

Ҳисоб-китоблар 2001 йилнинг бошларига келиб аҳоли сони 2,9 миллион кишига етишини ёки ўн беш йил ичида 38,6 процентга (817 минг кишига) кўпайишини кўрсатади.

Қурилиш конвейери лойиҳадан, ер ажратиш ва майдонларни тайёрлашдан бошланади. Ана шу масалалар нақадар ўз вақтида ва сифатли ҳал этилса, уй-жой программасининг бажарилиши шу қадар аниқ маромда таъминланади. Ҳозир уй-жой қурилиши комплекс программаси бажарилиши учун Тошкент шаҳри қурилишининг шаҳарсозлик лойиҳа-планлаштириш ҳужжатларини ишлаб чиқиш юзасидан лойиҳа ва қидирув ташкилотларига, капитал қурилиши бош бошқармаси ва бошқа буюртмачиларга топшириқлар тайёрлаб қўйилган. Эндиги вазифа белгиланган тадбирларни ўз муддатларида амалга оширишдан иборат.

Яқин келажакда шаҳарда Тошкент уйсозлик комбинатининг 5 ва 9 қаватли сериядаги уй-жойлари, истиқболда бу сериялар тўққиз қаватга ўтказилади, ҳажмли-блокли уйсозлик сериясидаги такомиллашган 1—ТСП, 148—П сериясидаги уйлар қурилади. 12—16 қаватли каркас-панелли уй-жойлар, монолит туташган 16 қаватли уйлар, қаватма-қават кўтариш усули билан бунёд этиладиган 12—14 қаватли каркас уйлар қурилишда кенг қўлланилади. Айниқса, монолит уйсозликни ривожлантиришга катта эътибор берилади. Дастлабки иккита ўн олти қаватли ана шундай турар жой биноси Космонавтлар проспектида ва Лоҳутий кўчасида бунёд этилди ва мутахассисларнинг эътирофига сазовор бўлди. «Ташгипрогор» институти «Гражданстрой» типидаги илғор жиҳозларни қўлланиб, ўзгарувчан планлаштириш схемали 16 қаватли монолит уй устидаги ишларни тугалламоқда. «Қорасув» турар жой массивида бунёд этиладиган, юксак техник-иқтисодий кўрсаткичларга эга бўлган, арматураларни чўзиш усулидаги ригелсиз каркасли ўн олти қаватли турар жой биноси лойиҳалаштирилмоқда. Кейинчалик у шаҳар уй-жой қурилишида кенг қўлланилади.

Барча микрорайонларда комплекс қурилиш талаблари ҳисобга олинади, аҳоли ҳамма зарур хизмат кўрсатиш объектлари билан таъминланади.

Ерларни ажратиш, фойдаланишга топширилаётган ва қурилажак объектлар учун майдонларни бўшатиш масаласини ҳал этиш ҳам ниҳоятда муҳимдир. 1986 — 2000 йиллар мобайнида хизмат кўрсатиш объектлари билан комплекс равишда уй-жой қурилиши ҳажмининг тахминан 46 процентини янги ажратилган майдонларда, тахминан 54 процентини шаҳар ичидаги реконструкция қилинаётган территорияларда жойлаштириш мўлжалланмоқда. Бу муайян қийинчиликларни келтириб чиқаради, аммо бошқа илож йўқ. Биз Тошкент область партия комитети билан биргаликда олдинга қўйилган уй-жой қурилишини жойлаштириш масаласини ҳал этишимиз лозим. Шаҳар Тошкент областининг «Ўзгариш» совхози, «Москва», Калинин номли, «Партия XXI съезди», Оржоникидзе номли, Куйбишев номли колхозларнинг майдонлари ҳисобига 1500 гектарга кенгайиши керак.

Биз бугунги кунда Тошкент области юқори ҳосил бераётган қимматли суғориладиган майдонларга эга эканлигини ва у Тошкент шаҳри аҳолисини қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан таъминлаш лозимлигини тушунамиз. Шунинг учун ҳам шаҳар Совети ижроия комитети мутахассислар иштирокида Тошкентнинг эски шаҳар қисмини реконструкция қилиш масаласини илгари қурилган турар жой микрорайонларини зичлаштириш имкониятларини кўриб чиқди. Зичлаштириш шаҳарсозлик нормалари ва қоидаларига тўла риоя қилинган ҳолда СНИПдан ҳеч қандай чекинишсиз олиб борилмоқда ва бундан кейин ҳам олиб борилади. Мазкур масала бўйича ижроия комитети аҳолидан кўплаб шикоятлар олаяпти. Биз аҳолига яна бир бор тушунтирамиз, зичлаштириш ҳолларида қурилиш ва санитария нормаларига қатъий риоя қилинади, аҳолининг ўзи ҳам вазиятни тушуниши лозим — бу тадбир уй-жой проблемасини ҳал этиш учун зарур. Яна шу нарсани тушуниш лозим, эски микрорайонлар оралиғидаги айрим майдонлар кейинчалик осмонўпар уйлар қурилиши учун олдиндан махсус қолдирилган, чунки 4—5 қаватли уйларни қуриш билан бир вақтда биз осмонўпар турар жой биноларини тиклашга тайёр эмас эдик.

Уй-жой-граждан қурилиши ҳажмининг ошиб бориши саноат қурилиш материаллари комбинатлари ва саноат қурилиш индустрияси ишлаб чиқариш-техника базасини янада юксалтиришни тақозо этади. Бу йўналишда мўлжалдаги даврга, яъни 2000 йилгача аниқ программа белгиланган. Шу беш йилликнинг охирига келиб, йирик панелли уйсозлик комбинатининг мавжуд комбинатлари реконструкцияси тугалланиши ва улар яхшиланган сериядаги осмонўпар уйлар учун деталь ва узеллар ишлаб чиқаришга ўтиши, ҳажмли-блокли уйсозлик заводи, бир йилда 160 минг квадрат метр уй-жой ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган 5-йирик панелли уйсозлик комбинатининг биринчи навбати лойиҳа қувватига эришиши лозим. Шу беш йилликда йилига 320 минг квадрат метр уй-жой ишлаб чиқариш лойиҳа қувватига эга бўлган яна бир янги йирик панелли уйсозлик заводининг, бошқа қатор объектларнинг қурилиши бошланиши лозим. Кейинги беш йилликларда монолит ва каркас-панелли уйсозлик ҳажми ўсиб боради.

Ишлаб чиқилган уй-жой программасида ишлаб чиқаришнинг эҳтиёжлари ва уларнинг министрликлар, идоралар, корхоналар ва бирлашмалар миқёсида асосий қурилиш ҳамда норуда материаллари билан қопланиши, шунингдек, ана шу материалларни ишлаб чиқариш қувватларини ривожлантириш масалалари белгиланган.

Жами шаҳар бўйича путури кетган уй-жой фонди фойдаланишдан чиқишини ҳисобга олган ҳолда 23,2 миллион квадрат метр майдонга эга бўлган турар жойлар қурилиши лозим. Шу жумладан, ўн иккинчи беш йилликда 6,6 миллион квадрат метр, ўн учинчи беш йилликда 7,6 миллион квадрат метр, ўн тўртинчи беш йилликда 9,0 миллион квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилиши керак.

Кўлами жиҳатидан ана шу улкан программа амалга оширилган тақдирда шаҳар уй-жой фонди 2000 йилнинг охирига бориб 46,2 миллион квадрат метрни, аҳолининг ўртача таъминланганлиги даражаси эса аҳоли жон бошига 16 квадрат метр майдонни ташкил этади, бу ҳозирги амалдаги санитария нормаларига мувофиқдир.

Шу билан бирга қайд этиш лозимки, аҳолининг 2000 йилгача бўлган эҳтиёжи аҳолининг демография таркиби, 1, 2, 3 ва ҳоказо хонали квартираларга, уларнинг умумий майдонига эҳтиёжи ҳисобга олиниб белгиланган. Жами 2001 йилга келиб шаҳарда 700 мингдан зиёд квартира бўлади. Тўққиз қаватли ва ундан баланд уйлар қурилиши ҳажми кескин кўпаяди. Агар ўн биринчи беш йилликда фойдаланишга топширилган ялпи уй-жойлар ҳажмида осмонўпар уйлар салмоғи 42 процентни ташкил этган бўлса, ўн иккинчи беш йилликнинг охирига бориб, бу кўрсаткич 59 процентга етади, белгиланган муддатга келиб эса 95 процентдан ошади.

Уй-жой қурилиши комплекс программасини давлат капитал маблағлари, уй-жой қурилиши кооперативларининг маблағлари, аҳолининг маблағлари, тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи пул билан таъминлаш шароитида ишлаётган корхона ва ташкилотларнинг маблағлари ҳисобига амалга ошириш мўлжалланмоқда. Корхона ва бирлашмаларнинг тўла хўжалик ҳисобига ва ўзини ўзи пул билан таъминлашга ўтиши меҳнат коллективларининг ўзлари учун уйларни хўжалик усули билан ёки пудрат ташкилотларининг ёрдамида қуриш, шунингдек маҳаллий Советларнинг уй-жой қурилишларида пайчилик йўли билан иштирок этиши имкониятлари кенгаяди.

КПСС Марказий Комитети маъқуллаган Горький автомобиль заводи коллективининг программ вазифасини вақтдан ўзиб ҳал этиш — ҳар бир оилани алоҳида квартира билан таъминлаш борасидаги ташаббуси бутун мамлакатимизга маълум. Ана шу муҳим соҳадаги Усть-Каменогорск қўрғошин-рух комбинатининг ташаббусини ҳам ҳамма билади.

Улардан ўрнак олган шаҳарнинг қатор корхоналари — В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ташсельмаш», трактор заводлари ва бошқа корхоналарнинг коллективлари ишчи ва хизматчиларни ўз куч ва маблағлари ҳисобидан уй-жойлар қуриш йўли билан турар жой билан таъминлаш бўйича амалий тадбирларни белгиладилар. Мазкур коллективлар ташаббусининг асосини корхона ишчи-хизматчиларини уй-жой муаммоларини ҳал этишга кенг жалб этиш принципи ташкил этади. Айрим корхоналар кўп қаватли турар жой биноларини қуришяпти. Бу ҳолда асосий ишлар корхонанинг ўз кучи билан, пардозлаш ишлари эса квартира ижарачиларининг кучи билан бажариляпти. Бундай усул билан уй-жойлар қурилиши ҳали шаҳарнинг аксарият корхона ва ташкилотларида ўз издошларини топгани йўқ.

Ёшлар уй-жой комплексларининг қурилиши кенг қулоч ёймоқда. Бу давлатга ҳам, уларда истиқомат қиладиганларга ҳам фойдали. Бу йил шаҳарда биринчи «Фрунзевец» ёшлар уй-жой комплекси қурилиши бошланади. «Главташкентстрой» ва бошқа қатор ташкилотларда ёшлар уй-жой комплекслар қурилиши юзасидан тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

Ўн иккинчи беш йилликда қурилишлар асосан Қоратош, Калинин, Жарариқ, Самарқанд Дарбоза, Иззат, Сергели —16 массивларида, Собир Раҳимов районидаги А — 1, А — 2 ва Б—4 микрорайонларида олиб борилади. Путури кетган уй-жойларни бузиш ҳисобига гуруч заводи районида, Куйбишев шоссеси бўйлаб, ҳалқа йўли бўйлаб, Қўйлиқ—9 массивларида уй-жойлар қурилиши амалга оширилади. Ҳамза районидаги Генерал Петров ва Циолковский кўчалари районида, Ленин районидаги Бехтерев—Сарикўл кўчалари бўйлаб, Фрунзе районидаги Бошлиқ массиви, Куйбишев районидаги Қорасув—6 массивларини реконструкция қилиш ва бунёд этишни тугаллаш мўлжалланади.

Ўн учинчи ва ўн тўртинчи беш йилликларда Собир Раҳимов районининг «Себзор» даҳасида Тошкентнинг эски шаҳар қисмини реконструкция қилиш кенг кўламда бошланади. Ҳозир ана шу муҳим социал муаммони ҳал этиш моҳияти белгиланмоқда. Лойиҳа ишлари олиб бориляпти. Шаҳар мазкур қисми реконструкциясининг мураккаблиги шундан иборатки, меъморчилик ёдгорликлари ва меъморчилик жиҳатидан катта аҳамиятга эга бўлган уй-жой иморатлари жамланган эски шаҳарнинг ўзига хос қиёфасини сақлаб қолиш керак. Эски иморатлар янги уй-жойлар билан уйғунлашиб кетиши, ташқи қиёфаси, безаклари ва қаватлари билан бир-бирларини тўлдириши лозим.

Илгари қурилган микрорайонларни хизмат кўрсатиш объектлари билан таъминлашни ниҳоясига етказиш, қимматли шаҳар территориясидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, жипслиги жиҳатидан микрорайонларнинг кўрсаткичларини ҳозирги замон норматив кўрсаткичлари даражасига етказиш бўйича талайгина ишларни бажаришга тўғри келади. Иморатларни жипслаштириш шаҳарнинг деярли барча районларида амалга оширилади. Фақат шу йўл билан ўн иккинчи беш йилликда 500 минг квадрат метрдан зиёд уй-жойларни фойдаланишга топшириш мўлжалланяпти. Жипслаштириш ишлари кейинги беш йилликларда ҳам давом эттирилади.

Партиянинг программ кўрсатмасига эришиш — ҳар бир оилани 2000 йилгача алоҳида квартира ёки уй билан таъминлаш йўлида якка тартибда уй-жойлар қурилиши муайян даражадаги резерв ҳисобланади. Фақат 1966—1968 йиллар давомида якка тартибда уйлар қурилиши учун 18 минг ер участкаси ажратилган эди. Ўн биринчи беш йилликда бундай участкаларни ажратиш амалда тўхтатиб қўйилган эди. Шаҳарнинг кўпчилик аҳолиси мазкур масала юзасидан хат ва шикоятлар билан мурожаат қилаяпти. Уларнинг орасида кўп болали оилалар кўпчиликни ташкил этади.

Шаҳар Совети ижроия комитети вазият моҳиятини ҳисобга олиб, шаҳарда якка тартибда уйлар қуриш зарурлиги ва бундай уйларнинг қурилишини тақиқлашлар бекор қилиниши зарурлиги тўғрисидаги таклиф билан республика Министрлар Советига мурожаат этди. Танлаб олинган лойиҳалар бўйича икки қаватли қилиб, ертўла хоналарини ҳисобга олганда уч қаватли қилиб, иморат майдонини чекламаган, аммо архитектура-планлаштириш ечимига қатъий риоя қилган ҳолда, шаҳарнинг тасдиқланган бош планига мувофиқ равишда хусусий уйлар қурилиши тўғрисидаги аниқ масалалар ишлаб чиқилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг якка тартибда уйлар қурилишига доир тақиқларни бекор қилиш ҳақидаги таклифини қўллаб-қувватлади. Шу билан бирга Тошкент область ижроия комитетига яқин вақт ичида ана шу мақсад учун, мингга яқин ер участкаларини ажратиш, келажакда уларнинг сонини 6 мингтага етказиш имкониятларини қидириб топиш топширилди.

«Известия» газетасининг шу йил 20 январь сонидаги хабардан («Шахсий уйлик бўлиш ҳуқуқи» мақоласи) маълум бўлишича Грузия ССР Министрлар Совети Тбилиси шаҳар ижроия комитетининг манфаатдор идоралар билан келишилган таклифини қабул қилган ва унга белгиланган нормадан кам уй-жой майдонига эга бўлган оилаларга иккинчи қават хоналарини бунёд этишлари, хусусий уйларга қўшимча иморатлар қуришлари, эски иморат ўрнига янги иморат қуришларига (амалдаги нормалар ва шаҳарсозлик талаблари ҳисобга олинган ҳолда) рухсат этиш ҳуқуқини берди. Мазкур масала юзасидан шаҳримиз аҳолиси фикрини ҳам билишни истар эдик.

Уй-жой муаммосининг ҳал этилиши тўғрисида гапирар эканмиз, тобора ошиб бораётган уй-жой қурилишларини инженерлик иншоотлари ва тармоқлари билан, хизмат кўрсатиш объектлари билан таъминлаш тўғрисида ҳам тўхталиб ўтишга тўғри келади. Комплекс уй-жой программаси уй-жойлар қурилиши билан бирга мактаб, мактабгача болалар муассасалари, касалхоналар, поликлиникалар, АТСлар, савдо, маиший ва бошқа соҳа корхоналари бунёд этилишини ҳам назарда тутади. Буларнинг ичида инженерлик таъминоти алоҳида ўрин эгаллайди. Инженерлик тармоқлари қурилишининг илдам олиб борилишига эришиш керак. Уй-жой қурилиши ортидан қувиб, бошқа барча нарсаларни унутиш натижасида Калинин номли массив қурилишида йўл қўйилган аянчли оқибатларга йўл қўйилмаслиги лозим. Ижроия комитети аҳолидан қонуний шикоятларни олмоқда. Улар ана шу уйларга кўчиб киришдан бош тортишяпти.

Келажакда бундай ҳолларга йўл қўйилмаслик учун Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети 2000 йилгача даврга мўлжалланган шаҳарнинг инженерлик таъминоти бўйича зарур ҳисоб-китобларни тайёрлаб қўйди. Унда иссиқлик манбалари, водопровод, канализация, энергия таъминоти қувватларини ошириб бориш, инженерлик тармоқларини ривожлантириш зарурлигига алоҳида эътибор берилган. Фақат ТашГРЭСни иссиқлик режимига ўтказиш ҳисобига иссиқлик манбалари қуввати соатига 2000 гигакаллорийга кўпайишини айтиб ўтишнинг ўзи кифоя. Аммо бунинг учун 20 миллион сўм атрофида капитал маблағ керак бўлади. Водопровод-канализация иншоотлари ва тармоқларини, энергия таъминоти манбаларини ривожлантириш масалаларини ҳал этиш учун ҳам талайгина маблағлар керак бўлади.

Белгиланган барча тадбирларни бажариш учун маҳаллий Советларнинг куч ва маблағлари етарли эмас. Бунда республика Энергетика ва электрлаштириш министрлиги, Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари министрлиги, иттифоқ ва иттифоқ-республика эътирофидаги корхона ва ташкилотлар ёрдам беришлари зарур. Ушбу масалалар ҳар бир меҳнат коллективининг планларида ўз ифодасини топиши лозим.

«Ўзбекистон ССРнинг 2000 йилгача мўлжалланган комплекс уй-жой программасини амалга ошириш юзасидан республика халқ депутатлари Советларининг, министрлик ва идораларнинг вазифалари тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Олий Советининг қарорида жумладан шундай дейилади: «Уй-жойларни тақсимлашда, квартира олиш учун навбатга қўйишда социал адолат ва ошкоралик принципларига оғишмай амал қилинсин. Уй-жойларни алмаштирувчи хизматларнинг роли оширилсин, мавжуд уй-жой фондини қайта тақсимлашда тегишли тартиб ўрнатилсин».

Сўнгги икки йил мобайнида ана шу йўналишда шаҳарда муайян ишлар амалга оширилмоқда. Бу ҳақда аҳоли маҳаллий матбуот саҳифаларида эълон қилинган мақолалар орқали, ижроия комитети раҳбарларининг радио ва телевидение орқали чиқишларидан хабардор. 1985—1987 йиллар мобайнида 1987 йилнинг бошланишига келиб уй-жой шароитини яхшилаш учун навбатда турган Улуғ Ватан урушининг инвалидлари тўла уй-жой билан таъминланди. Аҳолининг ана шу категорияси учун 652 квартира ажратилди. Ижроия комитети социал адолат принципларига тўла риоя қилиш мақсадида оила аъзолари жон бошига икки квадрат метрдан кам майдон тўғри келадиган, квартирага ўта муҳтож аҳолини, Улуғ Ватан уруши қатнашчиларини ва оила аъзоларининг ҳар бирига 2,5 квадрат метрдан кам майдон тўғри келадиган ҳалок бўлган жангчиларнинг оилаларини биринчи навбатда шинам квартиралар билан таъминлаш тўғрисида қарор қабул қилди. Бугунги кунда Тошкентда уй-жой шароитини яхшилаш учун 65,6 минг оила навбатда турибди, оила аъзоларини ҳисобга олганда бу қарийб 280 минг кишини ташкил этади. 15,5 минг оила халқ депутатлари район Советларининг ижроия комитетларида, 38 мингдан зиёди иш жойларида, 12 минг оила кооператив квартира олиш учун навбатда турибди. Имтиёзлилар навбатида турган оилаларнинг сонигина ҳозир 6 мингдан зиёдроқни ташкил этади. Ҳозир шаҳар Совети ижроия комитетида 1988 йилда кимларга квартира бериш масаласи кўриб чиқилмоқда. Ижроия комитети бу масалага социал адолат принципларига қатъий риоя қилган ҳолда ёндошмоқда. Район ижроия комитетларига 1984 йил бошидаги аҳвол бўйича учётда турган, ялпи навбатда турганларни квартира билан таъминлаш, ана шу мақсадлар учун бўшаётган уй-жой фондидан фойдаланиш тўғрисида конкрет тадбирларни тайёрлаш бўйича топшириқ берилди. Мазкур масалалар бўйича якуний қарор қабул қилинганидан сўнг материаллар барча аҳоли эътибори учун маҳаллий матбуотда эълон қилинади.

Социал адолат принципларига риоя қилиш масалаларида камчиликларга йўл қўйилган, шаҳар партия комитети бюросининг 1987 йил декабрида бўлиб ўтган мажлисида шаҳар ва район Советлари ижроия комитетлари, уй-жой органлари ва мазкур масалага алоқадор раҳбарларнинг эътибори ана шунга қаратилган эди (материаллар «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарида эълон қилинган эди). Мазкур масала Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг мажлисида синчиклаб кўриб чиқилди, шу муҳим жабҳада қатъий давлат тартибини ўрнатишга қаратилган аниқ тадбирлар белгиланди.

Ишлаб чиқилган программада ўнлаб йиллар мобайнида путури кетган, оддий коммунал қулайликлари ҳам бўлмаган уйларда яшаб келган оилаларни кўчириш биринчи навбатдаги вазифа деб кўрсатилади Ҳозирги вақтда шаҳарда умумий майдони 3,6 миллион квадрат метрга яқин путури кетган уй-жойлар бор. Ана шу уйларнинг ҳаммасини 2000 йилнинг охиригача бузиш ва уларнинг ўрнида тўла хизмат кўрсатиш объектлари комплекси мавжуд бўлган шинам, замонавий уй-жой фондини бунёд этиш планлаштирилган. Ана шу мақсадлар учун ўн иккинчи беш йилликда 38 минг, ўн учинчи беш йилликда — 50 минг, ўн тўртинчи беш йилликда — 48 минг квартира ажратиш кўзда тутилади. Ўйлаймизки, бундай ёндошув социал адолат принципларига мувофиқ келади.

Халқ депутатлари шаҳар Совети ижроия комитети республика ҳукуматига уй-жой шароитини яхшилаш учун гражданларни навбатга қўйишдаги амалдаги нормани 7 квадрат метр ўрнига 5 квадрат метр деб белгилаш, уй-жой ажратилаётганда оила аъзоларининг ҳар бирига 9 квадрат метр ҳисобидан келиб чиқиб квартира бериш кўзда тутилган учёт нормаларига тузатиш тўғрисида таклиф киритди.

Биз мазкур масала юзасидан мутахассислар, Тошкент аҳолиси фикр-мулоҳазалари, таклифларини кутамиз.

Шаҳарликлар эътиборини яна бир нарсага жалб этишни истардик. Ҳозир шаҳарда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1978 йил 15 апрель Фармонига қадар қурилган иморатлар талайгина, улар ўзбошимчалик билан қурилган деб ҳисобланади ва маҳаллий Советлар ихтиёрига ўтказилиши ёҳуд бузилиши лозим. Ижроия комитети ўзбошимчалик билан қурилган иморатларни рўйхатдан ўтказиш таклифини киритди. Мазкур масала тегишли ваколатли органларда кўриб чиқилмоқда ва ўйлаймизки, қўллаб-қувватланади.

Тошкент шаҳрида уй-жой муаммосини ҳал этиш тўғрисида гапирилар экан, ана шу халқ мулкини асраш тўғрисидаги масалани четлаб ўтиб бўлмайди.

1988 йилнинг бошланишига келиб, шаҳар жами уй-жой фондининг баланс бўйича қиймати 3 миллиард сўмдан зиёдроқни ташкил этади. Сўнгги йилларда уй-жой фонди сон жиҳатидангина ўзгаргани йўқ, сифат жиҳатидан ҳам сезиларли даражада ўзгарди, инженерлик таъминоти яхшиланди. Бугунги кунда уй-жой фонди замонавий техника билан, мураккаб инженерлик жиҳозлари, диспетчерлик пунктидан бошқариладиган лифтлар, ахлат тўпланадиган камералар билан жиҳозланган.

Ҳар йили уй-жой фондини капитал ва жорий ремонт қилиш учун ажратиладиган маблағ 45 миллион сўмдан зиёдроқни ташкил этади. Уй-жой фондининг ремонти, яхши сақланиши унинг узоқ муддат хизмат қилишида муҳим аҳамият касб этади. Афсуски, бу масалаларда шаҳарда жиддий камчиликлар мавжуд. Аҳолининг марказий, республика ва маҳаллий партия ҳамда совет органларига йўллаётган мактублари, ариза ва шикоятлари ана шундан далолат беради. 1987 йилда ижроия комитетига тушган шикоятлар 8 процентга камайган ҳолда мазкур масалалар бўйича шикоятлар сони 6 процентга кўпайди.

Келинг, вужудга келган аҳвол сабабларини биргаликда таҳлил этайлик. Уй-жой фонди капитал ремонтига ажратилаётган маблағлар ҳар йили 400—450 минг квадрат метр уй-жойни капитал ремонт қилиб фойдаланишга топшириш имконини беради. Бу жуда кам. Аммо ана шу маблағлар ҳам ўтган йили маҳаллий Советлар томонидан атиги 88 процент ўзлаштирилган. Буни «Ташремстрой» (Ж. Ю. Мақсудов) трести, шаҳар уй-жой бошқармаси (Т. Ф Крушельницкий), халқ депутатлари айрим район ижроия комитетлари раҳбарлари томонидан ишларнинг етарли даражада ташкил этилмаганлиги, ремонт графиги ўз вақтида бажарилиши устидан назорат ўрнатилмаганлиги билан изоҳланади. Адолат юзасидан айтиш керакки, ремонт-қурилиш ва эксплуатация ташкилотларининг моддий-техника ресурслари билан (уларнинг асосий турлари билан) таъминланганлик даражаси эҳтиёжни қондирмайди. Айрим бандлар бўйича ажратилган фондлар эҳтиёжнинг 20—50 процентини ташкил этади, холос. Шаҳар уй-жойлардан фойдаланиш хизматларининг таъминотидаги аҳвол бундан ҳам ночор. Амалда улар вужудга келган авария вазиятларини тузатишда аҳолига ёрдам беришга қодир эмас. Шаҳар ижроия комитети юқори директив органларга аниқ таклифларни киритди, ўйлаймизки, мазкур масалалар яқин орада республика Госплани ва Госснаби планларида ўз ифодасини топади.

Уй-жой органлари бошқаришни такомиллаштириш ишларини олиб боришяпти. 36 уй-жой участкаси хўжалик ҳисобига ўтказилди, тўрт оилага турар жойлар оилавий пудратга берилди (Чилонзор ва Фрунзе районларида); ТашЗНИИЭП институти билан биргаликда уй-жой фондини капитал ремонт қилиш, янгилаш, реконструкция қилиш комплекс программасини яратиш бўйича тадбирлар ишлаб чиқилди. Бу тадбирларнинг бажарилиши уй-жой фондини асраш яхшиланишига хизмат қилади.

1987 йилда шаҳарда нурли иситишни радиаторли иситишга ўтказиш топшириғи бажарилмади, қолоқлик қарийб 6 минг квартирани ташкил этди. Бу яна сув-газ қувурлари, радиаторлар, бошқа турдаги ресурслар фондининг етишмаслиги туфайли содир бўлди. Бу — аҳолининг шикоят ва аризалари сони яна кўпаяди, деган гап.

Мазкур масалаларнинг ҳаммасида шаҳар Совети ижроия комитети етарли даражада принципиаллик ва талабчанлик кўрсатмаган кўринади.

Умумлаштирилган уй-жой фондининг учдан бир қисмидан кўпи ҳамон министрлик ва идоралар қарамоғидадир, уларни маҳаллий Советлар балансига ўтказиш ниҳоятда чўзилиб кетди. Бу эса уй-жой фондининг янада путурдан кетишига олиб келади. Чунки идоралар бу биноларни топширишни билатуриб, уларни арзимаган ремонт қилиш билан чекланадилар, бунинг учун маблағларни ва моддий ресурсларни сарфлашни истамайдилар.

Шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетлари министрликлар, идоралар, корхона ва ташкилотлар билан биргаликда мазкур муаммони жадал суръатлар билан ҳал этишлари лозим. Уй-жой фондининг ягона хўжайини бўлиши, уларнинг бутлиги учун ундан қатъий талаб қилиш керак.

2000 йилгача мўлжалланган Тошкент шаҳрининг комплекс уй-жой программаси амалий жиҳатдан рўёбга чиқарилишини таъминлаш учун энг аввало ҳар бир районда, меҳнат коллективида ҳар бир оилани квартира ёки хусусий уй билан таъминлаш масаласини ҳал этишга қаратилган тадбирларни муҳокама қилиш ва тасдиқлаш лозим.

Олдинга қўйилган вазифани ҳал этиш учун корхона ва ташкилотларнинг маблағлари, уй-жой қурилиш кооперативлари орқали аҳолининг маблағи жалб этилиши керак. Шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетлари якка тартибда уй қурувчиларга ҳар томонлама ёрдам беришлари, ёшлар уй-жой комплекслари қурилишини актив авж олдиришлари зарур.

Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари тегишли касаба союз комитетлари билан биргаликда уй-жойлар қурилиши ва умуман социал-маданий комплекс планларини муваффақиятли бажариш ҳамда ошириб бажариш учун мусобақа шартларини ишлаб чиқишлари ва таъсирчан даражада ташкил этишлари, район Советлари ижроия комитетларининг, корхона ва ташкилотлар меҳнат коллективларининг уй-жой программасини бажариш соҳасидаги ижобий тажрибаларини умумлаштиришлари ва кенг ёйишлари керак.

Шуни айтиш керакки, 1986 йилда уй-жойларни фойдаланишга топшириш плани шаҳар бўйича умуман бажарилгани йўқ, қолоқлик қарийб 100 минг квадрат метр майдонни ташкил этди ёки аҳоли тахминан 1400 квартирани кам олди. 1987 йилда биз биринчи марта шаҳар бўйича миллионли маррага эришдик, уй-жойлар, мактаблар, мактабгача болалар муассасалари, касалхоналар, поликлиникалар, АТС бинолари ва бошқа объектларнинг фойдаланишга топшириш планларининг бажарилиши таъминланди. Шу билан бирга маҳаллий Советлар бўйича, асосан хўжалик ҳисоби билан уй-жойлар қурилишини олиб бораётган ташкилотлар туфайли, 25 минг квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилмай қолди.

Шу беш йилликнинг қолган уч йилида биз аввалги икки йил мобайнида белгиланган топшириққа нисбатан йўл қўйилган қолоқликни (55 минг квадрат метр) тугатишимиз лозим. Шу беш йилликнинг охирига келиб шаҳар уй-жойларни фойдаланишга топшириш бўйича бир ярим миллион квадрат метрли маррага чиқишига, шундан кейинги ўн йилликда уй-жой қурилиши ҳажмини ошириб бориш учун яхши замин тайёрлаш керак.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг план комиссияси (В. А. Котов), архитектура-планлаштириш Бош бошқармаси (А. А. Умаров), капитал қурилиши Бош бошқармаси (М. Н. Абдуллаев), «Ташгипрогор» (Т. В. Шахсуварян), «ТашНИИПИгенплан» (Л. Т. Адамов), ТашГИИТИ (А. И. Исломов) лойиҳа институтлари, «Главташкентстрой» (К. П. Дудин) бошқа пудратчи ва буюртмачи ташкилотлар уй-жойлар ҳамда социал-маданий соҳа объектлари қурилишини иқтисодий ва социал ривожланиш йиллик планларига киритишлари, уларни амалдаги қурилиш муддатлари, комплекс уй-жой программасида кўзда тутилган ҳажмларга қатъий мувофиқ равишда зарур капитал маблағлар ва моддий техника ресурслари билан таъминлашлари керак.

Бунёд этилаётган уй-жойлар ҳамда социал-маданий-маиший объектларнинг сифатига алоҳида эътибор бериш, барча объектларни фойдаланишга қабул қилишнинг белгиланган тартибига қатъий риоя қилиш, уй-жой массивлари қурилиши комплекс олиб борилишини таъминлаш лозим.

Шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетлари, жойлардаги уй-жой органлари аҳоли бир қисмининг истеъмолчилик муносабатларини енгиб ўтиш, давлат уйлари, электр энергия, сув, газдан хўжасизларча фойдаланиш фактларининг олдини олиш юзасидан қатъият билан иш олиб боришлари керак.

Шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетлари белгиланган уй-жой программасини амалга оширишда ташкилотчилик ролларини оширишлари, уни амалга оширишга барча меҳнат коллективларини, бутун аҳолини сафарбар этишлари лозим. Ҳаммамиз ва ҳар биримизнинг биргаликдаги куч-ғайратимиз билангина олдинга қўйилган вазифани муваффақиятли ҳал этиш мумкин.

Тезисларда комплекс уй-жой программасини амалга оширишга доир барча масалаларни батафсил қамраб олиш қийин.

Баён этилган ва айтилмай қолган масалалар бўйича сизнинг таклиф ва эътирозларингиз махсус ташкил этилган комиссия томонидан кўриб чиқилади, программани маромига етказишда ва сессия қарорини ишлаб чиқишда ҳисобга олинади.

Нафосат гулшани

Улуғ ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоийнинг 547 йиллигига

Ғазал мулкининг султони

ЎЛМАС ДАҲО

Жаҳон адабиёти тарихида шундай сўз санъаткорлари борки, улардан ҳар бирининг ижодиёти умумбашарий маданият тараққиётида бутун бир даврни ташкил этади. Ўзбек халқининг гениал фарзанди Низомиддин Алишер Навоий ҳам ана шундай буюк сўз дарғаларидан саналади. У шеъриятнинг барча тур ва жанрларида юксак ижод намунасини кўрсатди, ўзбек адабиётини мисли кўрилмаган поғонага кўтарди.

Навоий асарларининг фазилати шундаки, уларда эмоционал таъсир кучлидир. Бу шу билан изоҳланадики, шоир қандай мавзуни қаламга олмасин, нима ҳақида сўзламасин, бетараф, пассив ҳолда ёндошмайди, балки ёнаётган дил амри билан ёзади. У бирон кишидан ранжиган, бирон нарсадан хафа ё бирон сабаб туфайли хурсанд ё бирон орзу билан нафас олаётган одамнинг дил уришини дил билан тушунаётгандай, унинг аҳволи ва руҳи талабига монанд куй куйлаётгандай қалам тебратади. «Хазойинул маоний»даги лирик қаҳрамонни ёки «Хамса»даги қатор образларни эслайлик. Лайлининг жудоликдаги Мажнунга, Шириннинг Фарҳодга ёзган номалари бутун бир хазина!

Навоий образларининг индивидуаллигига катта эътибор беради. Шунинг учун ҳам у яратган персонажлар бир-бирига ўхшамайди, бир-бирини такрорламайди.

Буюк шоир шеърнинг вазнига, оҳангдорлигига, кўп маъноли ва ҳар хил қофияли бўлишига эътибор беради.

Навоийнинг бадиий маҳорати бениҳоя улкан мактабдир. Шоирнинг барча асарларида акс этган мавзулар бугунги кунда ҳам эскирмаган. Унинг инсон меҳнатини улуғлайдиган, севги ва садоқатни, халқлар дўстлигини ардоқлайдиган ажойиб фикрлари биз учун ғоят қимматлидир. Унинг риёкор шайх ва фирибгар чайқовчилар ҳақидаги, халқ мулкини ўғирлаб бойлик тўпловчилар, хасис ва макр-ҳийла билан машғул бўлувчилар ҳақида ёзганларини ўқиганимизда уларда буюк шоир қалбининг уришини сезиб турамиз. У давр эътибори билан биздан жуда олис бўлса ҳам, унинг ҳақ фикрлари бизга барала эшитилиб туради. Биз уни ҳар қачон ўз ёнимизда, ўзимиз билан бирга тургандек сезамиз.

Навоийнинг «Хазойинул маоний», «Мажолисун нафоис», «Хамса», «Муҳокаматул луғатайн», «Муншаот», «Маҳбуб-ул қулуб» каби асарларини бирма-бир варақлар эканмиз, кўз ўнгимизда доимо халқ ғамини еган, адолат ва маърифатни мадҳ этган улуғ ва нуроний сиймо пайдо бўлади.

Ўзбек адабиётининг кейинги вакиллари Бобур, Турди, Машраб, Махмур, Хозиқ, Гулханий, Нодира, Маҳзуна, Фурқат, Муқимий, Завқий, Ҳамза ва бошқалар Навоийнинг прогрессив гуманистик традицияларини давом эттирдилар. Адабиётимизни янги ғоялар, янги тематика ва янги образлар билан бойитган бу шоирларнинг ҳар бири жуда ёрқин, оригинал санъаткорлар бўлиб, ўзбек адабий тилини янада соддалаштириш, халққа тушунарли ва яқин қилиш ишига ҳисса қўшдилар. Навоий лирикасидаги каби унинг ворислари лирикасида ҳам доимо актуал ва доимо ёш тема—пок инсоний муҳаббатни ёр ва диёрни, гўзал табиат манзараларини, май ва шодлик завқини, гул ва булбулни таърифлашга катта ўрин берилган.

Навоий ижоди фақат ўзбек адабиётида эмас, бутун Шарқ адабиётида ҳам ўзининг бой ва серқирралиги билан ажралиб туради. Бу адабий мерос ўз даври маданияти соҳасидаги энг катта ютуқ бўлиши билан бирга, ўзидан кейинги адабиёт ва санъат тараққиётига ҳам чуқур ва ижобий таъсир кўрсатди. Навоий достонлари, лирик шеърлари, прозаик асарлари бошқа тилларга таржима қилина бошлади. Шоирнинг шеърий девонлари, достонлари Шарқий Туркистондан тортиб, Татаристон, Бошқирдистонгача бўлган катта регионда аввалари қўлёзма ҳолида, сўнгги вақтларда эса литографик нусхаларда кенг тарқалди.

XVI асрдан бошлаб озарбайжон адабиётида Навоий устоз шоир сифатида тан олинди. Айниқса, лирик поэзия ривожида у Фузулийга катта таъсир кўрсатди. Туркман адабиётининг асосчиси Махтумқули ижоди ҳам Навоий таъсирида шаклланиб ривожланди. Ўтмишда яшаб ижод этган деярли барча йирик туркман шоирлари Навоийни севиб ўқиганлар.

Навоий турк адабиёти, уйғур адабиёти тараққиётида ҳам ўзининг ижобий роли билан ажралиб туради. Низорий, Билол Нозим ва бошқалар ўзларини Навоийнинг самимий мухлиси деб билганлар.

Ўзига замондош ўзбек шоирларидан бошлаб ўзбек адабиётининг ҳамма йирик намояндалари учун Навоийнинг ўлмас даҳоси бадиий ижоднинг энг юксак намунаси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Маҳмуд НАЗАРОВ,
филология фанлари кандидати.

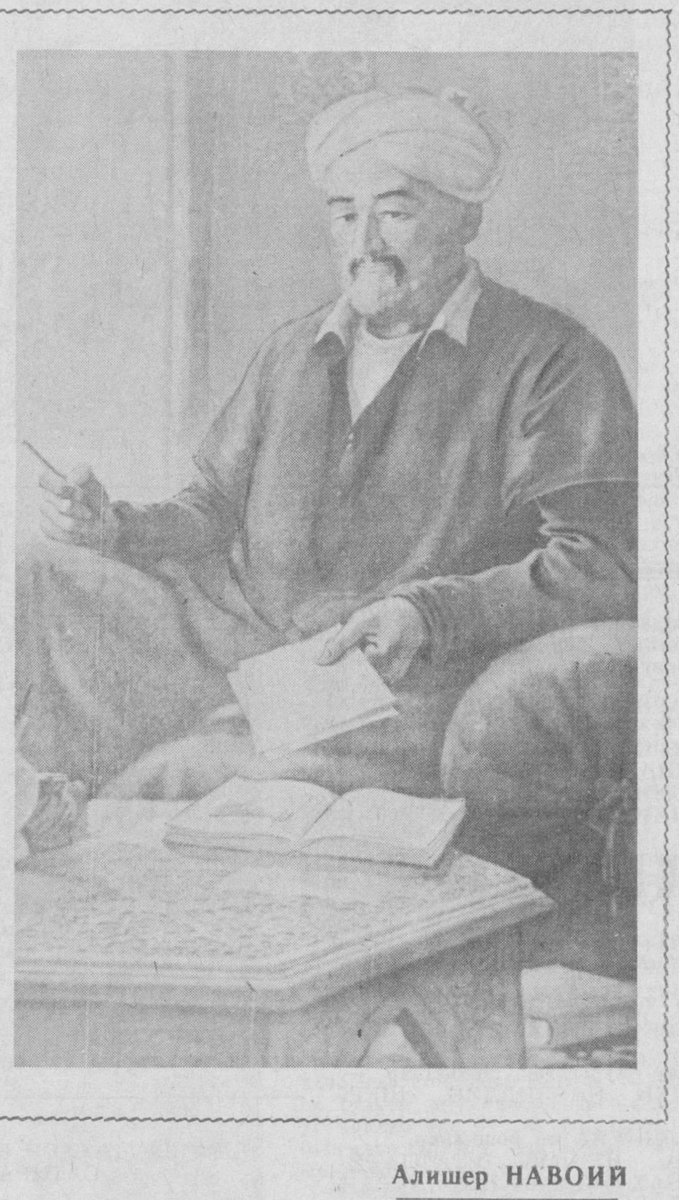

Алишер НАВОИЙ

Халқ афсоналари

Ҳамма халқлар орасида тарихда ўтган улуғ шахслар, илм-фан, адабиёт, санъатнинг буюк намояндалари ҳақида кўплаб афсона ва ривоятлар айтиб келинган. Уз маданий меросини севиб ардоқловчи халқимиз орасида бу оғзаки асарларнинг айримларигина бизгача етиб келган.

Алишер Навоий ўзининг хилма-хил воқеаларга бой фаолияти, сермазмун ижоди, ажойиб инсоний фазилатлари билан ҳаётлик чоғидаёқ халқ қалбидан жой олган. Шунинг учун Навоийнинг асарлари элдан-элга тарқалиб, у ҳақда Шарқ халқлари, жумладан, озарбайжон, туркман, қорақалпоқ ва бошқалар орасида: «Алишер Навоий...», «Мир Али...» каби кўплаб афсона ва ривоятлар тўқилган.

547 йилдан бери тилдан-тилга кўчиб юрган буюк шоир Алишер Навоий ҳақидаги бир неча афсона ва ривоятларни эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Бу афсона ва ривоятлар Ўзбекистон ССР Фанлар академияси «Ҳурмат белгиси» орденли А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтининг халқ оғзаки ижоди бўлими архивида сақланмоқда. Афсоналар М. Матниёзов ва А. Азизовлардан ёзиб олинган.

С. ҒОИИПОВ,
илмий ходим.

УМРБОҚИЙ ШЕЪРИЯТ

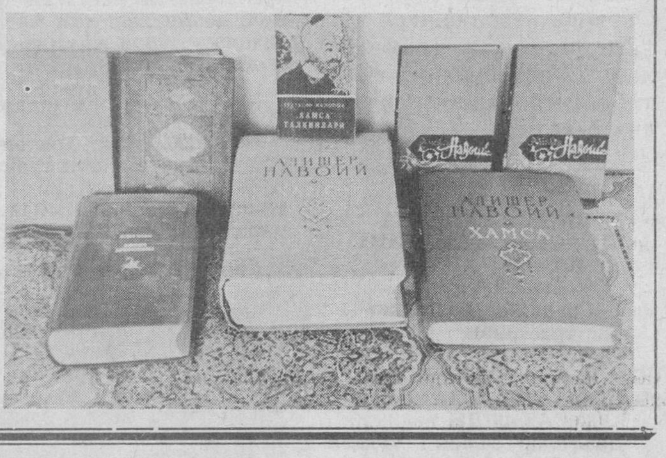

Алишер Навоий номидаги адабиёт музейи шу кунларда санъат ихлосмандлари билан гавжум. Томошабинлар шоир ва мутафаккирнинг ҳаёти ҳамда ижоди ёритилган ўн икки зал билан яқиндан танишиб, яхши таассурот олиб қайтмоқдалар. Биз шу заллардан бири — «Навоий лирикаси» экспозицияси ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз.

Навоий жуда бой лирик мерос қолдирди. Унинг асосий қисмини 45 минг мисрага яқин ўзбек тилидаги шеърларни ўзида жамлаган, тўрт девондан иборат «Ҳазойин ул-маоний» (Маънолар ҳазинаси) номли ҳамда ўн икки минг мисрани ўз ичига олувчи форс-тожик тилидаги «Девони Фоний» ташкил қилади.

Шоир буюк меҳнатининг маҳсули бўлган «Маънолар хазинаси» қадимдан «Тўрт девон» номи билан ҳам машҳур. Навоий инсон умрини йил фаслларига қиёс қилади. Шунга кўра ўз умрини тўрт босқичга бўлади ва ҳар бир девонини шу босқичлардан бирининг маҳсули деб атайди. Уларга қуйидаги махсус номларни қўяди: «Болалик ғаройиботлари», «Йигитлик даврининг нодирликлари», «Ўрта ёшлик гўзалликлари» ва «Қарилик фойдалари».

Навоий ўз лирик асарларида нималар ҳақида сўз юритган, унинг асарлари қандай мавзуларга бағишланган? Улуғ шоир ижодида, албатта, севги-муҳаббат мавзуи салмоқли ўрин тутади. Аммо, Навоий бу билан чекланмай, балки ўз даврининг турли хил масалаларини лирикасига мавзу қилиб олади. Шоир асарларида фалсафий, ижтимоий-сиёсий ва ахлоқий-таълимий масалалар хусусида баҳс юритилади. Навоийнинг ўзи бу масалага тўхталиб: «Баъзи шоирлар шеър ёзишдан, девон тузишдан мақсад, гўё фақат гўзал чеҳрани тасвирлашу таттуҳолни таърифлаш, деб биладилар. Маърифатсиз ғазаллар битилмаган девон зое кетган меҳнат мевасидир».

Витриналарда Навоий девонларининг турли даврларда кўчирилган қўлёзма ва фотонусхалари, литографик ва факсимиль нашрларидан намуналар қўйилган. Мамлакатимиз ва чет эл кутубхоналарида шоир девонларининг жуда кўп қўлёзмалари мавжуд. Ўтган асрларда китоблар не-не машаққатлар эвазига, фақат қўл меҳнати билан кўпайтирилган бир вақтда буюк шоирнинг асарларига бу қадар катта эътибор, унинг ижоди нечоғлик шуҳрат топганлигидан далолат беради.

Витринадаги Навоий «Илк девони»нинг факсимиль нашри, китобат санъатининг юксак намуналаридан ҳисобланади. Асарнинг ҳар бир саҳифаси ўзига хос ранг ва нақшлар билан безатилган. Ҳозирги нодир ва гўзал қўлёзмаларнинг шундай нашрларини чоп этиш уларни кенг халқ оммасига етказишга, халқимизни маданиятимиз ва адабиётимиз тарихидаги моҳир ижодкорлар фаолияти билан яқиндан танишувларига ёрдам беради.

Деворга «Навоий лирик қаҳрамонлари галереяси» номли монументаль санъат асари ишланган. Ўзбекистон ССР халқ рассоми Чингиз Аҳмаров ва Тўхтабек Соиповлар яратган деворий расм ўнта алоҳида тасвирдан иборат. Рассомлар буюк шоир лирикасини гўзал, мафтункор гулшан каби тасаввур этадилар. Бу гулшанда Навоий лирикасининг қаҳрамонлари мужассамланган бўлиб, ҳар бир лавҳага марҳум шоир Чархий араб альфавитида жуда гўзал битилган мисралар-ғазалларнинг дастлабки байтларини ёзиб берганлар. Қадимги миниатюраларда қўлланилган ранглардан рассомлар усталик билан фойдаланганлар.

Навоий ўз асарларини инсонларга маъқул ва халққа манзур бўлишини истаган эди. Эндиликда буюк шоир асарлари асрлардан асрларга ўтиб, диллардан-дилларга, тиллардан-тилларга кўчиб, умрибоқийлик касб этмоқда.

Баҳодир ВАЛИЕВ.

Кўрмадим

Кимга қилдим бир вафоким, юз жафосин кўрмадим
Кўргузуб юз меҳр, минг дарду балосин кўрмадим.

Кимга бошимни фидо қилдимки, бошим қасдиға
Ҳар тарафдин юз туман тиғи жафосин кўрмадим.

Кимга кўнглум айлади меҳру муҳаббат фошким,
Ҳар вафоға юз жафо онинг жазосин кўрмадим.

Кимга жонимни асир эттимки, жоним қатлиға,
Ғайр сори хулқу лутфи жон физосин кўрмадим.

Кимга солдим кўз қарову оқини ишқ ичраким,
Қон аро пинҳон кўзум оқу қаросин кўрмадим.

Сен вафо ҳусн аҳлидин қилма таваққуъ, эй рафиқ,
Ким, мен ушбу хайлнинг ҳусни вафосин кўрмадим.

Эй Навоий, тавба андин қилмадим шайх олдида,
Ким бу ишда дайр пирининг ризосин кўрмадим.

Навоий ҳикматлари

Бошни фидо қилғин ато бошиға,
Жисмни қил садқа ано қошиға.

Кун-кунига айлагани нур фош,
Бирисин ой англа, бирисин қуёш.

* * *

Чин сўз — мўътабар,
яхши сўз — мухтасар.

* * *

Оз-оз ўрганиб доно бўлур,
Қатра-қатра йиғилиб дарё бўлур.

* * *

Ҳақ йўлида ким сенга бир ҳарф ўқитди ранж ила,
Айламак осон эмас ҳаққин адо минг ганж ила.

* * *

Агар қилмади эл ҳимоят санга
Ўзингдан керакдир шикоят санга.

* * *

Бийиклик келди ҳимматдин нишона,
Ки ҳимматсизни паст этди замона.

Лола АБДУЛҲАСАНОВА
тўплаган.

Табриқ

Улуғ шоиримиз Алишер Навоийнинг 525 йиллиги нишонланган кунларда Жаҳон Тинчлик кенгаши шундай табрик йўллаган эди. Қуйида шу табрикни келтирамиз:

«Ижодида ўз даврининг йирик ижтимоий-сиёсий ва социал проблемаларини кўтариб чиққан улкан фикрли, сеҳрсўз Алишер Навоий бутун прогрессив инсоният учун беҳад қимматлидир. Инсоният унинг тимсолида бахт, озодлик, тенглик, тинчлик ва халқлар дўстлигининг мардонавор курашчисини кўради.»

1968 йил, 10 октябрь,
Хельсинки.

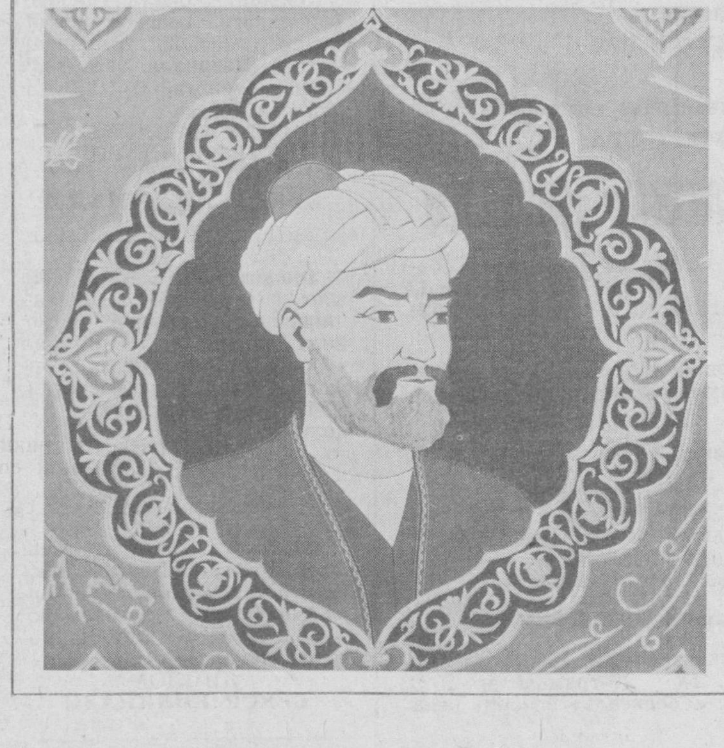

БУЮК СИЙМО

(«АЛИШЕР НАВОИЙ» ФИЛЬМИ ҲАҚИДА)

Ўзбекистонда яратилган тарихий фильмлар — «Улуғбек юлдузи», «Дилором», «Абу Райҳон Беруний», «Даҳонинг ёшлиги», «Абу Али ибн Сино» каби асарлар қаторида «Ўзбекфильм» ижодкорлари томонидан суратга олинган «Алишер Навоий» кинофильми ҳам ўзбек киносанъати ривожига ўзига хос улуш қўшди.

Қирқ йил муқаддам, 1947 йилда ўзбек халқининг Улуғ фарзанди, мутафаккир шоир Алишер Навоийга аталган фильм экранларга чиқди.

Ушбу фильмда халқнинг ҳаёти жуда ажойиб акс эттирилган. Бунда Ўзбекистон ССР халқ рассоми Варлен Еремяннинг меҳнати ҳам каттадир.

«Алишер Навоий» фильми жуда ишонарли чиққан. Бу шундаки, фильмда ўша даврга хос кўринишлар, халқнинг турмуш-турмуши жуда тўғри талқин этилган.

Режиссёр Комил Ёрматов томонидан яратилган бу картинада актёрларнинг ажойиб ансамбли йиғилган. Улар бу картинага ўзларининг бор санъатларини беришган. Р. Ҳамроев, А. Исматов, О. Жалилов, Р. Пирмуҳамедов ва бошқалар шулар жумласидандир.

Фильмда баъзи бир ғарб кинофильмларига ўхшаб шарқнинг нуфузли жамоли акс эттирилмай, балки халқнинг очиқ-ойдин аянчли ҳаёти кўрсатилган. Картинада XV асрга мансуб шаҳарлар, қишлоқлар, шоҳ саройлари ва қалъалар аниқ кўрсатилган. В. Еремян Самарқанддаги Регистон майдонида қилинган съёмкаларда «тирик» натурани қўллаган. Илмий текширувлари асосида Ҳиротнинг тарихий деворлари ва дарвозаларини қурдирган. Фильмнинг тўлақонли чиқишида оператор М. Краснянскийнинг меҳнатини ҳам айтиб ўтиш керак.

Комил Ёрматовнинг «Алишер Навоий» фильми ўзбек киносанъати зарварақларидан ўрин олган.

Р. Ҳамроевнинг таланти, К. Ёрматовнинг, В. Еремяннинг, М. Краснянскийнинг истеъдоди туфайли Алишер Навоийнинг серқирра ижоди ажойиб тарзда намоён этилган. Уларнинг ҳар бири бу картинага ўзларида бор истеъдодни қўшишган.

М. МАҲМУДОВА.

НИМА? ҚАЧОН? ҚАЕРДА?

8—14 февраль

«ИСТАМБУЛ ФОЖИАСИ»

Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек Давлат академик драма театри коллективи драматург Эркин Воҳидовнинг «Истамбул фожиаси» асарини саҳналаштирди. Унга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Носир Отабоев режиссёрлик қилди. Рассом Анатолий Жибоедов, балетмейстер Юлдуз Исматова.

Асардаги бош ролларни СССР халқ артисти Зикир Муҳаммаджонов, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Икрома Болтаева, Ёқуб Аҳмедов ва бошқалар ижро этмоқдалар. Асарда чет элларга бориб қолган ватангадо кишиларнинг аянчли тақдири ҳақида ҳикоя қилинади.

Янги спектакль 9—10 февраль кунлари биринчи марта соат 19 да намойиш этилади.

«КУЁВ» КАТТА САҲНАДА

Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек Давлат академик драма театрининг репертуаридан муносиб ўрин олган «Куёв» комедияси биринчи марта В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройида кўрсатишга ҳозирлик кўрилмоқда. Бу ерда 4000 томошабин спектаклни қулай саҳнада томоша қилади. Комедия 12 февраль куни соат 19 дан 30 минут ўтганда кўрсатилади.

Ўтган йили ана шу саҳнада Улуғ Октябрь революциясининг 70 йиллигига бағишлаб Ойбекнинг «Қутлуғ қон» романи асосидаги спектакль ҳам томошабинлар диққатига ҳавола этилган эди.

ТОМОШАБИНЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

«Ёш гвардия» театри коллективи шаҳримиздаги физика-математика мактаб-интернатининг ўқувчилари билан ижодий учрашув ўтказади. Бу тадбирда театрнинг Эркин Комилов, Ёдгор Саъдиев, Ҳожиакбар Нурматов, Дилором Каримова, Мунождт Тешабоева сингари санъаткорлари қатнашадилар.

Учрашув 9 февраль куни бўлади.

«ЧИНОБОД» САНАТОРИЙСИДА

М. Қориёқубов номидаги ўзбек давлат филармонияси концерт бирлашмаси маъмурияти «Чинобод» санаторийсида дам олаётганлар учун маданий хизмат кўрсатишни режалаштирди. Санаторийда бўладиган концертда Ўзбекистон ССР халқ артисти Қизлархон Дўстмуҳамедова, қўшиқчилар Бахтиёр Тўлаганов, Ғайбулла Мелизиёев, Хасан Каримов, миниатюра усталари Эргаш ва Абулқосим Тўйчиевлар қатнашадилар.

НОДИРА ИЖОДИГА БАҒИШЛАБ

Ўзбекистон Театр арбоблари союзининг Актёрлар уйида ўзбек классик шеъриятининг намояндаси Нодиранинг ҳаёти ва ижодига бағишланган «Сўнгги тун» спектакли намойиш этилади. Бу асарнинг муаллифи Лутфулла Ғани. Спектаклдаги бош ролларни Ўзбекистон ССР халқ артистлари Риҳси Иброҳимова, Эркли Маликбоева, Ойдин Норбоева, артистлардан Шукуржон Сафоева, Муҳаммаджон Абдиқундузов, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Теша Мўминов ва бошқалар ижро этадилар.

Ўзбек шоираларининг ўтмишдаги аянчли тақдири ҳақида ҳикоя қилувчи бу асар 8 февраль куни оқшом чоғида кўрсатилади.

ИСТЕЪДОДЛИ ПИАНИНОЧИ

Ёш ва истеъдодли пианиночи Владимир Султоновнинг номи ҳозирги пайтда ўзбек музика шинавандаларига яхши таниш. У Москвада бўлиб ўтган Чайковский номидаги жаҳон музика ижрочилари конкурсида ва Японияда бўлиб ўтган санъат беллашувида ҳам иштирок этган.

Владимир Султонов «Баҳор» концерт залида Бетховеннинг сонаталарини ижро этишга ҳозирлик кўрмоқда. Бу концерт 10 февраль куни оқшом чоғида бўлади.

Ёш пианиночи Ўзбекистон ССР Халқ артисти, профессор Зоҳид Ҳақназаров бадиий раҳбарлиги ва дирижёрлигидаги Ўзбекистон ССР симфоник оркестри билан бирга Қозоғистонда бўлиб ўтадиган гастролга ҳам тараддуд кўрмоқда.

«БИЛИМЛАР УЙИ»ДА

Тошкент шаҳар «Билим» жамиятининг «Билимлар уйи»да шу ҳафтада бир қатор қизиқарли тадбирлар ўтказилади.

⊙ «А. С. Макаренко ва ҳозирги давр мактаби» деб аталган суҳбат буюк совет педагоги, таниқли ёзувчи туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган.

Бу суҳбат 8 февраль куни соат 16 да ўтказилади.

⊙ Медицина фанлари доктори, профессор М. Абрамов олиб борадиган суҳбат ҳам қизиқарлидир. У «Аэробика ва биз» деб аталган. Уни 9 февраль куни соат 18 да тинглаш мумкин.

⊙ 11 февраль куни соат 19 дан 30 минут ўтганда бу ерда Ленин мукофоти лауреати, қаҳрамон шоир Муса Жалил туғилган куннинг йиллигига бағишлаб адабий кеча бўлади. Унда филология фанлари кандидати И. Забиров шоирнинг урушдаги жасорати ва тутқунликдаги матонати ҳақида ҳикоя қилиб беради. Бундан ташқари «Нафис» ансамбли концерт беради.

А. ПУЛАТОВ.

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

«Моҳи ситора» оҳанглари

Бухородаги «Моҳи Ситора» фольклор-этнографик ансамбли ўзининг ажойиб кўҳна қўшиқлари ва рақслари билан юртдошларини хушнуд этди. Ҳаваскор артистлар область районлари ва қишлоқлари бўйлаб музикали саёҳатга бориб келганларидан сўнг уларнинг репертуари янада бойиди.

«Моҳи Ситора» Крупская номли Бухоро шаҳар маданият уйи қошида яқиндагина ташкил этилган. Ҳозир эса у Зарафшон водийсидаги энг оммавий бадиий коллективлардан ҳисобланади. Ансамблнинг 24 қатнашчиси бор. Улар асосан қариялардир.

Ансамбль раҳбари Олия Хасанова ўз маслакдошларини узоқ изламади. 80 ёшли Тўрабобо Жўраев, партия ва меҳнат ветерани Самижон Воҳидов, Меди Ибодов, Аҳмад Боймуродов, Сайфулла Қурбонов, халқ оғзаки ижодининг ҳақиқий муҳлислари экан. Ансамблда қаҳрамон-оналар Муаззам Саъдуллаева, Мира Юсупова, Боғдагул Тўраева ҳам зўр иштиёқ билан қатнашмоқдалар. Бу аёллар халқ рақсларини маҳорат ва ҳарорат билан ижро этаётганларини кўрган ёшларнинг уларга ҳаваси келади. Бу аёллар ўзларига жуда чиройли қилиб зар ипаклар билан безатилган кийимлар тикиб олишган.

Ансамбль меҳнат коллективлари ҳузурида, қишлоқ клубларида тез-тез ўз санъатини намойиш этади.

ЗАРАРЛИ ҲАШАРОТ КУШАНДАСИ

Навоий электрохимия заводи ўргимчак, кана сингари қишлоқ хўжалик экинларига зарар келтирувчи хавфли ҳашаротларга қарши курашда қўлланиладиган самарали дори тайёрлаб чиқара бошлади.

«Кварк» номли янги дорини тайёрлаш ҳозир ишлаб турган фозалон корхонаси базасида йўлга қўйилди. Бу ерда махсус технологик линия ўрнатилди, унда дорилар автоматик тарзда қадоқланади Завод дорини ишлатиш қулай бўлсин учун бу моддани икки хил кўринишда 1 ва 10 процентли концентрат холида чиқармоқда.

Корхона бу йил 300 тонна янги дори тайёрлаб бериш ҳақида давлат буюртмаси олди. Электрохимиклар топшириқни анча ошириб бажариш ниятида меҳнат қилишмоқда.

Инженернинг иккинчи истеъдоди

Навоий шаҳридаги «Фарҳод» маданият саройига келган кишилар бу ерда очилган кўргазмага қўйилган асарларда кутилмаганда ўзларини таниб қолдилар. СССР 50 йиллиги номли кон-металлургия комбинати инженери Н. С. Медведев бирга ишлайдиган ўртоқларини, жонажон ўлка меҳнаткашларини портретлар туркумида акс эттирган. Кўргазманинг алоҳида бўлимига Қизилқумни тараннум этувчи асарлар, лирик манзаралар қўйилган.

Н. Медведев тасвирий санъат билан етуклик ёшида шуғуллана бошлади. Ижодга бўлган зўр чанқоқлик инженерни тасвирий санъат тарихи, унинг назарияси ва техникаси ҳақидаги китобларни ўқишга мажбур қилди. У ўзининг бутун бўш вақтларини ижодга бағишлади, тинимсиз ишлади, расм чизди, изланди ва ниҳоят мақсадига эришди...

— Менинг ҳаётим тасвирий санъат туфайли маънавий жиҳатдан янада бойиди, тўлақонли ва қизиқарлироқ бўлиб қолди. Ижод қилишни, одамларга ўз асарларим орқали қувонч бахш этишни хоҳлайман, — дейди инженер.

«Компьютер» сизнинг хизматингизда

Самарқанд кооператив институти студентлари ахборотни қайта ишлаш автоматик системаси фанидан муваффақиятли синовдан ўтишларида компьютер ёрдам бермоқда. «Компьютер» кооперативи яқинда ташкил этилди. Унга инженерлар — математиклар ва программачилар аъзо бўлиб киришди.

Кооператив корхоналар ва олий ўқув юртларидан ижарага олган замонавий ҳисоблаш машиналаридан фойдаланади. Бу электроника эгалари учун ҳам нафлидир — машинанинг қимматли вақтидан оқилона фойдаланилади.

— Одамларга хилма-хил хизмат кўрсатяпмиз, — дейди кооператив раиси, ёш математик — программачи, яқинда Новосибирск университетини битирган А. Жигарловский. — ЭҲМ ёрдамида одамларни бир-бирлари билан таништириш хизматини уюштиришни мўлжаллаяпмиз, олий ўқув юртлари талабаларига имтиҳонларга тайёргарлик кўришда ёрдам берамиз, одамларнинг юрак — қон-томир уришларини ўлчаймиз.

Кооператив область корхоналари буюртмасига кўра, асосий фондларни ҳисобга олиш, қабул қилинган қарорлар ижросини назорат этиш, кадрларни аттестациядан ўтказиш автомат системасини ишлаб чиқмоқда. У ҳатто сайлаб қўйиладиган хўжалик лавозимларига кўрсатилган номзодларнинг фазилатларига ҳам баҳо бериши мумкин.

(ЎзТАГ мухбирларидан).

Мароқли кеча

Ўзбекистон санъати равнақи йўлида кўп йиллардан бери хизмат қилиб келаётган санъаткор, Ўзбекистон ССР халқ артисти Коммуна Исмоилованинг қутлуғ сана — 60 йиллик юбилейи тантанаси бўлиб ўтди. Озод шарқ аёлининг ёрқин тимсоли бўлиб қолган машҳур қўшиқчимизни қутлаш учун диёримизнинг барча ерларидан унинг мухлислари келди. Театр коллективлари, ижодий союзлар вакиллари, кенг жамоатчилик ўз дил сўзларини изҳор қилдилар.

Ажойиб тақдир эгаси Коммуна Исмоилованинг ҳаёт ва ижод йўли катта даврни — саводсизликни тугатиш, Улуғ Ватан уруши, тикланиш ва ниҳоят, ҳозирги даврни ўз ичига олади. Кўплаб ёшларга ижрочилик маҳоратини ўргатган устоз ҳамдир.

Кеча ғоятда мароқли ўтди.

М. НАЗАРОВ.

СУРАТДА: Коммуна Исмоилованн шогирдлари қутлашмоқда.

Автор фотоси.

Жиноят содир бўлди

ҚОТИЛЛИК

⊙ Шу йилнинг 27 январь куни Чилонзор массивининг 3-кварталида жойлашган «Чайка» кинотеатри ёнидаги 162-мактаб территориясида бош томони қаттиқ жароҳатланган номаълум эркак кишининг мурдаси топилди.

Кўрилган чора-тадбирлар туфайли мурданинг шахси аниқланиб, ушбу мудҳиш жиноятни содир этган қотиллар қўлга олинди.

Тергов ишлари олиб борилмоқда.

ЎҒРИ УШЛАНДИ

⊙ Гражданлар С. Аширматов ва М. Алиевларнинг сергаклиги туфайли жиноятчилар қочиб қутулиша олмади.

28 январь кундуз куни 6-Қўйлиқ массивида жойлашган квартиралардан бирига кириб келган киши ўзини уй эгасига милиция ходимиман, деб таништиради. Кейин эса хонадон соҳибасини қўрқитиб ундан пул ва қимматбаҳо буюмларни талаб қилади. Кўнмагач, бошига уриб, ҳушидан кетказади. Қичқириқ овозини эшитиб, ёрдамга қўшнилар чиқишади ва ўғрини ўша жойнинг ўзида қўлга туширадилар.

КВАРТИРА ЎҒРИЛАРИ

⊙ 27 январь куни пешин вақтида Юнусобод массивининг 15-кварталида жойлашган квартиралардан бирида ўғирлик содир бўлди. Эшикни ясама калит билан очиб, ичкари кирган номаълум шахслар хонадан «Юность» телевизори, заргарлик буюмлари, Японияда ишлаб чиқарилган соат ва бошқа предметларни ўғирлаб кетишди.

Худди шу куни Бошлиқ массивидаги уйлардан бирининг эшигини синдириб, ичкари кирган жиноятчилар эса бу ердан йирик миқдордаги пул ва заргарлик буюмларини олиб қочишган.

ҚЎЛГА ОЛИНДИ

⊙ 27 январь кундуз куни Октябрь колхози бозорида турли маҳсулотлар харид қилиб юрган аёлнинг эътиборсизлигидан фойдаланган гражданин А. унинг чўнтагидан пул солинган ҳамёнини олиб қўйган. Ён-атрофдагиларнинг сезгирлиги туфайли жиноятчи тезда қўлга олиниб, ҳамён ўз эгасига — Оренбург шаҳридан келган меҳмонга қайтарилди.

ОЛИБСОТАР

⊙ Чилонзор массивининг 24-кварталида жойлашган 54-шахсий автомашиналар сақлаш жойининг қоровули Б. Жўраев ўзига қўшимча «касб» ҳам танлаган. Устама нархда арақ сотиш билан шуғулланган бу киши 26 январь кечасида жиноят устида қўлга тушди. Ундан 16 шиша арақ топилди.

МАШИНА ЎҒРИЛАРИ

⊙ 27 январь куни кечаси «Марказ—15» кварталидаги 2-уй олдида қаровсиз қолдирилган «ВАЗ—2101» маркадаги 08—46 ТНХ номерли машина олиб қочилди. Шу куни кундузи Чорсудаги «Спорт товарлари» магазини олдида турган «ВАЗ—2103» маркадаги д 90—15 ТН номерли машина «ғойиб» бўлган.

⊙ 28 январь кечаси Юнусобод массивининг 8-кварталида жойлашган 44-уй ёнида турган «ВАЗ—2106» маркадаги г 50—48 ТН номерли автомашинанинг аккумулятори, олдидаги шамол тўсқич ойнаси, иккита ғилдираги ўғирлаб кетилган.

* * *

Ўзингиз пайқаган тартиббузарликлар, жиноят, бедарак йўқолганлар ҳақидаги маълумотларни 33-71-47 ёки 56-99-10 телефонлари ҳамда «02» телефони бўйича хабар қилишингиз мумкин.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 9/II да Тоҳир ва Зуҳра, 10/II да Қуёшга таъзим қил.

Кино

8 ФЕВРАЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ОДИЛ СУД» (катта зал, 16, 18.30, 20.45); «ЎНТА НЕГР БОЛАСИ» (кичик зал, 17, 19.30).

Нукус — «ОДИЛ СУД» (16, 18.30, 21.00).

Москва — «ТОВЛАМАЧИ» (тоқ соатларда, сўнгги сеанс 20.40 да).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «САРГУЗАШТ ИЗЛОВЧИЛАР» (жуфт соатларда, 19.30 ва 21.00 да).

Дружба — «САРГУЗАШТ ИЗЛОВЧИЛАР» (16, 17, 18, 19, 20, 21.00).

Чайка — «ОДИЛ СУД» (16, 18.30, 21.00).

Искра — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (16); «ФЛЕЙТА УЧУН УНУТИЛГАН КУЙ» (17.30, 20.00).

К. Ёрматов номли — «ҲАММА ҚАМОҚҚА ОЛИНСИН» (17, 19, 21.00).

Восток — «ОДИЛ СУД» (16, 18.30, 21.00).

Қозоғистон — «ОДИЛ СУД» (17, 20.00); «ЧАККИГА ДАККИ» (18, 20.30).

9 ФЕВРАЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ОДИЛ СУД» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.45); «ЎНТА НЕГР БОЛАСИ» (кичик зал, 12, 14.30, 17, 19.30).

Нукус — «ОДИЛ СУД» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Москва — «ТОВЛАМАЧИ» (тоқ соатларда, сўнгги сеанс 20.40 да).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «САРГУЗАШТ ИЗЛОВЧИЛАР» (жуфт соатларда, 19.30 ва 21.00 да).

Дружба — «САРГУЗАШТ ИЗЛОВЧИЛАР» (11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21.00).

Чайка — «ОДИЛ СУД» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Искра — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (11.45, 14, 16); «ФЛЕЙТА УЧУН УНУТИЛГАН КУЙ» (17.30, 20.00).

К. Ёрматов номли — «ҲАММА ҚАМОҚҚА ОЛИНСИН» (11, 13, 15, 17, 19, 21.00).

Восток — «ОДИЛ СУД» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Қозоғистон — «ОДИЛ СУД» (11, 14, 15, 17, 20.00); «ЧАККИГА ДАККИ» (12, 18, 20.30).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи — 44-21-44, 44-21-34.
Чайка — 77-06-20.
Москва — 33-05-01.
Тошкент Советининг 50 йиллиги — 78-47-25.
Нукус — 46-70-69.
Дружба — 67-96-87.
К. Ёрматов — 24-22-66.
Кинолаштириш бошқармаси — 33-37-11.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **совет цирки усталари иштирокида 2 бўлимдан иборат катта программа** (9, 10, 11, 12/II да 19.30 да).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги М. Қориёқубов номли ўзбек давлат концерт-филармония бирлашмаси

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИНИНГ МАДАНИЯТ САРОЙИДА
12, 13 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.00 ДА
М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ КОНЦЕРТ-ФИЛАРМОНИЯ БИРЛАШМАСИ СОЛИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Қатнашадилар:
Ўзбекистон ССР халқ артисти, Туркманистон ССРда хизмат кўрсатган артист БОБОМУРОД ҲАМДАМОВ;
Ўзбекистон ССР халқ артисти ДИЛАФРЎЗ ЖАББОРОВА;
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар — ФАТТОҲХОН МАМАДАЛИЕВ, НАРЗИДДИН ШЕРМАТОВ;
Хонанда МУНОЖОТ ЙЎЛЧИЕВА **ва бошқалар.**
ПРОГРАММА АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИНИНГ МИННЕАПОЛИС ШАҲРИДА БЎЛИБ ЎТГАН ГАСТРОЛЛАР АСОСИДА ТУЗИЛГАН.
Билетлар сотилмоқда.

Тошкент Давлат циркида

(«ҲАДРА» МАЙДОНИ)
ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА

ИЛЛЮЗИОНЧИ—ФОКУСЧИ

А. АКОПЯН

ВА 2 БЎЛИМДАН ИБОРАТ КАТТА РАНГ-БАРАНГ ПРОГРАММА.

Томошалар соат 19.30 да, шанба кунлари 16.00. 19,00 да, якшанба кунлари 12.00, 15.00, 18.00 да бошланади.
Коллектив равишда келиш учун буюртмалар қабул қилинмоқда.
Олдиндан билет сотиш кассаси очилган.
Касса дам олиш кунисиз соат 10 дан 20.00 гача ишлайди.
Справкалар учун телефонлар: 44-35-84, 44-35-91.

В. Н. СИВЕЦ НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ТЕХНИКА САРОЙИДА

(Лисунов кўчаси)

8 февраль соат 19.30 да

«ГИПНОЗ КЕЧА ВА БУГУН»

МАВЗУИДА ҚИЗИҚАРЛИ УЧРАШУВЛАР КЕЧАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Программада — Киров район маданият бўлими ходими, «Билим» жамияти аъзоси А. В. Анисимов амалий психологик машғулотлар ўтказади.

Касса соат 15 дан 19.00 гача очиқ.

Справкалар учун телефонлар: 96-79-70, 24-33-57.
Кечадан тушган маблағ Тинчлик фондига ўтказилади.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

12 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.30 ДА

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИНИНГ

«К У Ё В»

2 пардали комедияси намойиш қилинади.
Саид АҲМАД **асари.**
Бош ролда — Ўзбекистон ССР халқ артисти ҒАНИ АЪЗАМОВ.
Саҳналаштирувчи режиссёрлар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Рустам ҲАМИДОВ **ва Баҳодир** НАЗАРОВ.
Рассом — Убайдулла САЙДАЛИЕВ.
Билетлар Ҳамза номидаги театр ва Халқлар дўстлиги саройи кассаларида сотилмоқда.

АБДУЛЛА ҚАҲҲОР НОМИДАГИ РЕСПУБЛИКА САТИРА ТЕАТРИНИНГ

ФЕВРАЛЬ ОЙИДАГИ РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

10, 13 февралда — «Насриддин афанди ва азроил». Ш. Алиев асари (икки пардали сатирик комедия).
13, 17 февралда — «Сабил қолди». Ф. Мусажонов асари (бир пардали сатирик комедия).
20 февралда — «Ё афанди, ё шоҳ, ё...». Азимзода асари (икки пардали комедия).
25, 27 февралда — «Жанжал». Шукрулло асари (икки пардали комедия).
Спектакллар «Восток» клубининг биносида соат 19.00 да бошланади.
Адрес: Навоий кўчаси, 16-уй. Телефон 41-05-50.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА ФУТБОЛ БЎЙИЧА ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ.

1988 йил 20 февраль соат 17.00 да
«ПАХТАКОР» (Тошкент) —
«ЖАЛЬГИРИС» (Вильнюс)

1988 йил 23 февраль соат 18.30 да
«ПАХТАКОР» (Тошкент) —
«ҚАЙРАТ» (Олмаота)

КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

ФУТБОЛ

ФУТБОЛ ИШҚИБОЗЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Республика «Пахтакор» стадионида танаффус пайтида спорт-буюм лотереяси ўйини ўтказилади. Тиражда «Жигули» автомобили, «Москвич» автомобили, «ЗАЗ» автомашинаси ва бошқа спорт буюмлари ўйналади.
Бир дона лотерея билетининг баҳоси — 1 сўм.
Ўйинда фақат «Пахтакор» стадионида бўлган ишқибозларгина қатнаша оладилар.
Ютуқлар футбол учрашуви тугаган заҳоти топширилади.
Спорт лотереяси ўйинида сизларга омад тилаймиз.
Билетлар «Пахтакор» стадионининг барча кассаларида 15 февраль соат 14.00 дан бошлаб сотилади.
Коллектив бўлиб тушиш учун заявкалар қабул қилинади.
Справкалар учун телефон: 41-30-23.

ДОСААФнинг ЛЕНИН РАЙОН СПОРТ-ТЕХНИКА КЛУБИ

— «ВС» категорияли ҳайдовчилар тайёрлайдиган 6,5 ойлик;
— «А» категорияли мотоцикл ҳайдовчилар тайёрлайдиган 2,5 ойлик;
— радиоаппаратуралар ҳамда қора-оқ ва рангли тасвирли телевизорларни тузатувчи радиотелемастерлар тайёрлайдиган

7 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Адрес: Тошкент шаҳри, Октябрь революцияси кўчаси (1, 5, 26-трамвайлар; 22-автобуснинг «Октябрь революцияси кўчаси» бекати).

ТАШКИЛОТЛАР ВА МУАССАСАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА

«Средазтепломонтаж» трестининг

ТЕРМОИЗОЛЯЦИЯ БУЮМЛАРИ ТАЖРИБА-ЭКСПЕРИМЕНТАЛ ЗАВОДИ
ТУГАТИЛДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қуйидаги адресда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, 73-алоқа бўлими, Жарқўрғон кўчаси, 76«а»-уй.

ДИҚҚАТ!

СЕРГЕЛИ РАЙОНИДАГИ 6-МАКТАБДА

13 февраль соат 18.00 да

МАКТАБНИНГ 20 ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИ
ўтказилади.

Мактабни битириб кетган кишилар юбилей кечасига таклиф қилинади.

Адрес: Тошкент шаҳри, 2-Сергели массиви (58, 75, 40-автобуслар; 19-троллейбуснинг «Ярмарка» бекати). Справкалар учун телефон: 58-24-64.

ДИҚҚАТ!

Маблағ билан таъминловчи банк номи ва ҳисоб-китоб счетининг номери ўзгарганлиги муносабати билан

14 февраль соат 16.00 да Ленин район ижроия комитетининг мажлислар залида

(Полторацкий кўчаси, 18-уй)

«Ракета — 2, 3, 4» гараж кооперативи аъзолари қайтадан рўйхатдан ўтказилади ва тўлиқ пай бадаллари тўланганлиги ҳақида янги квитанциялар берилади.

Ўзингиз билан «Автомотолюбитель» жамиятининг аъзолик билети, пай ва кириш бадаллари тўланганлиги тўғрисидаги квитанцияни олиб келинг.

ТОШКЕНТ ЛАК-БЎЁҚ ЗАВОДИ

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР, ШУНИНГДЕК АЛОҲИДА ГРАЖДАНЛАРГА

Баҳоси 5 сўм 70 тийиндан илгари фойдаланишда бўлган сиғими 100 литрли бочкаларни, ташкилотларга-канифоль, бошқа кимёвий материалларни, тунукаларни чекланмаган миқдорда

СОТАДИ

Адрес: 700052, Тошкент шаҳри, Т. Содиқов кўчаси, 9-уй. Телефонлар: 35-34-50, 35-35-50.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

ШАРҚИЙ ЗОНА 2-ЛИГА КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

ХОККЕЙ

18—19 февралда — «БИНОКОР» (Тошкент) — «МОТОР» (Барнаул).

Шанба ва якшанба кунлари ўйинлар соат 17.00 да, оддий кунларда — соат 18.30 да бошланади.

Справкалар учун телефонлар: 46-07-53, 46-68-77 — администратор; 46-03-12, 46-70-31 — касса.

ТЕЗ ВА ТОЗА

Янги ЎЗ-ЎЗИГА ХИЗМАТ КЎРСАТУВЧИ 7-КИРХОНАДА рўзғор буюмларини, ичкийимларни тез ювиб тозалаш мумкин. Фақат ювиб тозалашгина эмас, уни қуритиш, дазмоллаш ҳам мумкин. Янги кирхонада Чехословакиянинг юқори унумли энг янги асбоб-ускуналари ўрнатилган.

Бу уй-рўзғор юмушларини анча енгиллаштиради.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Юнусобод массиви, Тошкент автомобиль-транспорти ва йўллар институтининг 1, 2-ётоқхоналари (22, 25, 28-трамвайлар; 24, 49, 112, 18-автобусларнинг «Юнусобод, 6-квартал» бекати). 4-маршрут таксиси билан ҳам борилади.

Справкалар учун телефонлар: 0-65, 78-15-29.

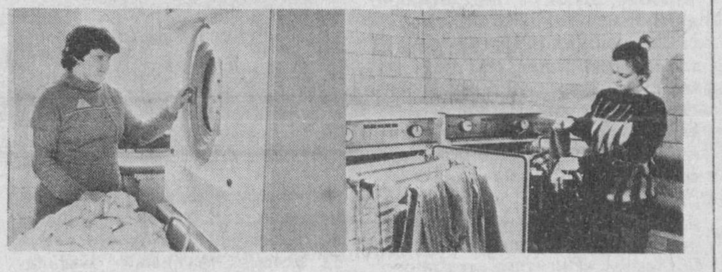

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲАММОМ-КИРХОНА ХЎЖАЛИГИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

Тошкент шаҳар ижроия комитети савдо Бош бошқармасининг

«ЁШЛИК» МАКТАБ-МАГАЗИНИ

Контролер-кассирлар тайёрловчи
6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА
ВА
Озиқ-овқат моллари сотувчиларини тайёрловчи
4 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЎҚИШГА 16 ЁШДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН, 8-10 СИНФ МАЪЛУМОТИДАГИ, ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ПРОПИСКАСИ БЎЛГАН ҚИЗЛАР КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Ўқувчиларга ойига 50 сўмдан 64 сўмгача стипендия тўланади ва ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Ўқувчилар бир вақтнинг ўзида кечки мактабда ёки савдо техникумида ўқишлари мумкин.

Мактаб-магазинни тамомлаганларга йирик магазинларга ишга йўлланма берилади ва уларга совет савдоси техникумининг сиртқи бўлимига имтиёзли шартлар билан ўқишга киришларига имконият яратилади.

Таълим рус ва ўзбек тилларида олиб борилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 63-уй (1, 2, 5, 8, 9, 10, 24, 26-трамвайлар; 2, 3, 22, 32, 55, 80-автобусларнинг «Госпиталь» бозори» бекати). Телефон: 55-75-15.

ДИҚҚАТ!

Ҳамма ерда банк реквизитлари ўзгарганлиги муносабати билан ва топширилган темир-терсак, рангли металл чиқитлар учун ўз вақтида ҳисоб-китоб юритиш мақсадида

«УЗВТОРЦВЕТМЕТ» ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

темир-терсак ва рангли металл чиқитларини топширувчи шахслардан

янги БАНК РЕКВИЗИТЛАРИНИ, жумладан: банкнинг номи, банкнинг коди ва индекси, корхона ёки ташкилотнинг ҳисоб-китоб счёти номери ОКПО (корхоналар ва ташкилотларнинг умумиттифоқ классификатори) кодини **МАЪЛУМ ҚИЛИШНИ СЎРАЙДИ,** шунингдек топширилган рангли темир-терсакларнинг ҳар бир партияси қуйидаги ҳужжатлар: портлаш хавсизлиги ҳақидаги гувоҳнома, паспорт, наряд-фактура билан расмийлаштирилган ҳолда жўнатилиши лозим — ушбу ҳужжатларда юқорида санаб ўтилган ҳамма маълумотлар кўрсатилади.

Касб танлаймиз!

ТОШКЕНТНИНГ «МАРКАЗ-14» КВАРТАЛИДА ШАҲАРДА МАШҲУР «ТЕХНИКА — ТУРМУШГА» МАКТАБ-МАГАЗИНИ

Сиз бу мактаб-магазинда 6 ой ўқиб, товаршунослик, эстетика, этика соҳалари бўйича зарур билимларни эгаллайсиз. Бу билимлар сизнинг малакали сотувчи бўлишингизга албатта ёрдам беради.

Ўқиш муддати умумий иш стажига ўтади.

Ойига 63 сўмгача стипендия берилади.

Мактаб-магазинга 10-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган, Тошкент шаҳрида пропискаси бор қизлар қабул қилинади.

Мактаб-магазинни битирганларга кичик сотувчи малакаси берилади ва улар Тошкент хўжалик моллари савдоси магазинларига ишга юбориладилар.

Бир йилдан кейин сиз Тошкент совет савдоси техникумининг кечки ёки сиртқи бўлимларида ўқишни давом эттиришингиз мумкин.

Мактаб-магазинга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади: паспорт, маълумот тўғрисида ҳужжат, 5х6 см. ҳажмдаги учта фотосурат, турар жойидан справка, «Ташхозторг» директори номига ариза.

«Ташхозторг»нинг адреси: Куйбишев шоссеси, 24-уй, кадрлар бўлимига соат 9 дан 18.00 гача учрашиш мумкин.

Мактаб-магазин адреси: Тошкент шаҳри, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги проспекти, Марказ-14, 24-уй.

«ТАШХОЗТОРГ»

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги.

Тошкент область Тошкент районидаги 1-кечки ишчи-ёшлар мактаби томонидан **Азимов Насрилла Ҳасанович** номига берилган 011080 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкентдаги «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси томонидан берилган 1987 йил 17 июлда 36843-номер билан рўйхатдан ўтказилган, 37472-товар белгисига йўқолган

ГУВОҲНОМА
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институти томонидан **Муртазина Альфинур Асгатовна** номига берилган 238562 номерли йўқолган

ДИПЛОМ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар, Ҳамза районидаги 198-ўрта мактаб томонидан **Абдураҳмонов Қобил Қаюмович** номига берилган 853560 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Чилонзор район халқ маорифи бўлими, касаба союз ва партия ташкилоти ҳамда 162-ўрта мактаб педагогика коллективи мактаб директорининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари Л. Муҳаммаджоновга отаси
Зокир МУҲАММАДЖОНОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ТОШКЕНТ оқшоми
Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиш — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р—13678. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). А. 2042. Тиражи — 104.250. 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.